

γους αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀντίπατρον. Ὁ Ἀντίπατρος πάλιν ἀντέμειβεν ἄβρως τὴν καταμήνυσιν αὐτῆν, ὅχι δι' ὅσα ἐμάνθανε, διότι αὐτὰ τὰ ἤξευρε πρὸ καροῦ, ἀλλὰ διὰ τὰ καταπίσει τὸν Εὐρυκλέα νὰ ἐπαναλάβῃ ταῦτα πάντα, ἐπιθεωρηθέντα καὶ διορθωθέντα, εἰς τὸν Ἡρώδη. Ὁ Εὐρυκλῆς δὲν ἠμέλησε νὰ κρᾶξῃ τοῦτο καὶ ὁ δουτυχὴς Ἡρώδης, ὑπολαμβάνων τὴν συκοφαντίαν ἐκείνην, ἐκ τῆς ὁποίας συνέλαβεν ἀμετάγνωστον πρὸς τὸν υἱὸν μίσος, ὡς δείγμα εὐλικριείας καὶ ἀπροσιώσεως, ἔδωκεν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων τὸ μέγα ποσὸν τῶν πενήτηντα ταλάντων. Δὲν ἠρέεθη δὲ οὐδὲ εἰς ταῦτα ὁ Εὐρυκλῆς, ἀλλ' ἀνοχιώρητος ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀναβαίνει εἰς τὴν Καπαδοκίαν, πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρχέλαον, λαμβάνει καὶ ἐνταῦθα ὑποδοχὴν καλὴν, ἐπαινεῖ εἰς τὸν Ἀρχέλαον τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, Ἀλέξανδρον, βεβαιῶν ἐτι συνετέλεσε ποῦν, κατὰ τὴν πρόφατον παρὰ τῷ Ἡρώδῃ διατριβὴν, εἰς τὴν διαλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ λαβὼν ἐντεῦθεν τὴν διαλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ λαβὼν ἐντεῦθεν ἐπίσης δῶρα ὅχι ὀλίγα, πρὶν ἢ φρασεθῆ ἢ κακοήθεια, ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ προσέθεσεν εἰς τὴν ἀθλίαν φυγὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας σπέρματα δυσπιστίας, τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον ἐμελλον νὰ ἐπιφέρωσι τὸν θάνατον καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου.

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ καινοκρεποῦς τούτου Ἀργοναυτικοῦ πλοῦ κάθοδον, ὁ Εὐρυκλῆς ἔζησε κατ' ἀρχαίαν ποιητικῶς καὶ ἔκτισε κολλοχὸν τῆς Πελοποννήσου κτίρια λαμπρά, ἐξ ὧν ὀνομαστότατα μάλιστα εἶναι τὸ ἐν Κορίνθῳ λουτρά, τὰ ὅποια ὑπέβλεψεν πολὺ μεγαλοπρεπέστερα καὶ αὐτῶν τῶν λουτρῶν τῶν ὑπὸ τοῦ οὐ τοκρατόρος Ἀδριανοῦ βραδυτέρου ἐν τῇ αὐτῇ πόλει κατασκευασθέντων. Ἀλλ' οἱ θηριετοὶ τοῦς ὁποῖους ἐκ τῆς Ἀσίας ἐκόμισεν, ἀφειδῶς αὐτῶν δαπανώμενοι καὶ μὴ ἀναπληρούμενοι, μετ' ὀλίγον ἐξητλήθησαν. Ὁ Εὐρυκλῆς ἐστράτη τότε ἐπὶ τὴν καταπίσειν τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων, οὗτοι ἔμοις παρεπονέθησαν ἐπανηλειμένως εἰς τὸν Αὐγουστον, καὶ ὁ Αὐγουστος, ἀπὸ μᾶτην ἠθέλησε νὰ συνείσῃ τὸν ἀρχιεὼν αὐτοῦ σύμμαχον, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ἐξορίσῃ αὐτὸν διὰ τὰ καταπύσει τῆς παύσεως ὅσας ἐπροέβλεπε ἢ πλεονεξία τοῦ ἀνδρὸς κατ' ἀπαταιν τὴν Πελοπόννησον.

Ὁ Εὐρυκλῆς ἀπέθανεν ἐξοριστός, καταλειπὼν υἱὸν Γαῖον Ἰούλιον, ὅστις δὲν ἐκληρονόμησε μὲν οὐδὲ τὴν ἀρχαίαν τοῦ Αὐγουστοῦ εὐνοίαν πρὸς τὸν πατέρα, ἀλλὰ τὸ ἐν Σπάρτῃ ἀξίωμα, ἀλλὰ δὲν διέζησε καὶ ὅπως ἑκατοντάμας, διότι ἐν Γαῖνῳ εὐρέθη ἐπιγραφὴ λέγουσα « Τὸ κοινὸν τῶν Ἑλευθερολακωνίων (ἠγλατῆ τῶν παραλίων τῆς Λακωνικῆς πόλεως) Γαῖον Ἰούλιον Ἀκωνά, Εὐρυκλέους υἱόν, τὸν ἴδιον εὐεργέτην. »

Τοσαῦτα εἶχαν νὰ σὰν εἶπω περὶ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Λακεδαιμονίων Εὐρυκλέους. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἦτο βεβαίως ἄριστος προτεργμάτων. Ἡ ἀνδρεία του ἀνεδείχθη λαμπρὰ εἰς τὴν περὶ Ἀκτίων ναυμαχίαν, ἢ οὐλοκαλία του ἀνήγειρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κτίρια, τὰ ὅποια ἐθωροήθησαν ὀνομαστά εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς ἐπώλεν ἐτι τὰ ἀπαραμίλλα ἀριστουργήματα τοῦ Περικλέους, καὶ αὐτῆ δὲ ἡ πανουργία του, ἐὰν εἴχῃ σταθῶν εὐγενέστερον, δὲν ἤθελεν ἀποθῆ τοσοῦτον

ἀξιοκατάκριτος. Εἰς χρόνους εὐτυχιστέρους, ἤθελον εἶσας ἀναδειχθῆ ἄλλοι Βασίδα: ἢ Ἀύσανδρος, καὶ ἀξιο-θῆ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ μεγαλουργήσωσι χεῖρες Θουκυδίδου ἢ Ξενοφῶντος τὸν ἱστορικὸν αὐτοῦ ἀνδριάντα. Ζήσας δ' ἐν ἡμέραις δουλείας καὶ εὐτελείας, διήγαγε τὸν βίον πονήρως καὶ ταπεινῶς, καὶ σήμερον μετὰ κόπυ ἠδυνήθημεν νὰ συναρμολογήσωμεν τὴν δύσμορφον αὐτοῦ προτομὴν, ἀπὸ τῶν συντριμμάτων τὰ ὅποια περιεσώθησαν εἰς τινὰς γωνίας τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Στραβῶνος, τοῦ Ἰωσήπου καὶ τοῦ Παυσανίου.

ΔΙΠΦΟΡΑ.

— Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, γεννήσασα ἐσχάτως υἱόν, ἐπεφόρτισε τὸν σύζυγον αὐτῆς, τὸν πρίγκηπα Ἀλβέρτον, νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν δούκα Οὐελλινγκτόνα καὶ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ, ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς εἶναι νὰ δοθῆ εἰς τὸν νεογένον πρίγκηπα τὸ τοῦ Ἀρθούρου ὄνομα, (τὸ ἴδιον φέρει καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Ἀγγλίας), εἰς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης ἀφῆς ὑποκλήσεως πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ δούκα καὶ εἰς μνήμην τῶν ἐνδόξων ἐκδουλεύσεων ὅσας ὁ ἀπὸ αὐτοῦ προσήνεγκεν εἰς τὴν πατρίδα. Τοσοῦτον δ' ἐπετηδεύθη περὶ τὴν εὐγένειαν ταύτην ἡ βασίλισσα, ὥστε ἐρόντισε νὰ ἀναγγελθῆ τούτο εἰς τὸν δούκα τὴν 1^{ην} Μαΐου, ἣτις εἶναι καὶ ἡμέρα τῶν γενεθλίων αὐτοῦ, συμπληρώσαντος ἤδη τὸ 81 ἔτος τῆς ἡλικίας.

— Αἱ τελευταῖαι Γαλλικαὶ ἐκμεταλλεῖς ἀναρέρουσι τὸ εἶδη κακοῦργημα, τὸ ὅποιον μακροῦν ὅσον φοβερὰ προλήθη, ἐπικρατοῦν ἐτι εἰς πολλὰ τῆς Εὐρώπης μέρη.

Γυνὴ χωρικός τινος τῆς μεσημβριῆς Γαλλίας ἐπασχε πρὸ καιροῦ ὑπὸ νόσου ἀνιάτου ἐσαντάθη δὲ, ὅτι τὸ κακὸν εἶναι βασιλείας ἀποτέλεσμα καὶ, ἀγωνισθεῖσα νὰ εὕρῃ ποῖος διάβολος τὴν ἔρωσεν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτῆν, ὑπόπτεισε μετ' ὀλίγον διαιτυχῆτινα ὀφθαλμοκοντούτιδα γραῖν τῶν περιχώρων. Ὁ τῶν ἄλλων τῆς παύσεως παραδέχεται τὴν ἀληθίαν αὐτῆν περὶθρησιν, φέρει δι' ἀπάτης τὴν ὑποκείμενην μάστιγαν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ, κλείσας τὰς θύρας, ἔρχεται κατ' αὐτῆς καὶ τὴν προσκαλεῖ νὰ θεραπεύτῃ τὸ κακὸν τὸ ὅποιον, διὰ τῆς μαγικῆς αὐτῆς, ἐπροέβλεψε. Μάτην ἡ ἀθλία γραῖα διακωλύεται, ὅτι δὲν καταλαμβάνει πῶς ἠδύνατο νὰ προήκοι τὴν νόσον καὶ ὅτι, ἀν ἦτον εἰς τὴν ἐβουσίαν τῆς, δὲν ἤθελε διατάσει νὰ ἐπιέρῃ τὴν ἰατρίαν, ἀλλ' ὅτι δὲν ἤξευρε πὶ νὰ πράξῃ. Ὁ ἀδουλόπητος σύζυγος τὴν ἀρπάζει καὶ ἔχει τὴν θάλη εἰς κλίβανον πεπυρακτωμένον. Πῆγε δὲ πράξει τούτο ἐν μέρει, ὅτε ἡ ἀπληπισμένη ἀντίστασις τοῦ θύματος, οἱ φοβεροὶ αὐτοῦ ὠρυγμοὶ, καὶ πρὸ πάντων ἡ περίστασις, ὅτι οὐδὲν ἀνέφερεν ἰατρικόν, κατέπεισαν τελευταῖον τὸν μαριώδη ἐκείνον ἄνθρωπον νὰ ἀπολύσῃ τὴν γραῖαν, ἣτις ἔμοις, ὡς ἐκ τῆς στιγμιαίας ἐν τῷ κλίβανῳ διαμονῆς, ἐπαθε πληγῶς δεινοτάτας. Οἱ ἔνοχοι τοῦ παραδέξου τοῦτου κακουργήματος συνελήθησαν ἀμέσως.

ΦΥΛΛ. 5

TOM A.

Ἡ ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΚΑΑΜΙΝΑ.

Διήγημα ὑπὸ Ἀ. Ρ. Ρ.

Ὁ Λόρδος Ριχάρδος Ἐλβεργιλδ, ἔχων νεότητα καὶ πλοῦτη, καὶ ὅσα ἀγαθὰ χορηγοῦσιν ἡ φύσις καὶ ἡ τύχη εἰς τοὺς προνομιούχους τῶν, ἐνομίζετο καινῶς ὡς εἰς τῶν εὐτυχιστέρων νέων πριῶν βασιλείων, οὐδ' ὁ ἴδιος εἶχε λόγον ὅπως ψεύθη τὴν τοιαύτην δόξαν. Εἰς ἕνα τῶν μεγάλων χορῶν εἰς οὗς συνέβη το ἄθος τῆς ἀριστοκρατίας, ἐχόρευσε μετὰ τῆς Λουκίαν Κλερμόντην, καὶ τὸ κάλλος καὶ ἡ χάρις τῆς τὸν κατέβλεψαν καὶ δταν μετὰ ταῦτα συνδιελέχθη μετ' αὐτῆς, ἡ εὐφροσύνη τῶν ἐγοήτευσεν εἰς τῶσον βαθμόν, ὥστε δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, μετὰ τὸν χορὸν, ἡ εἰκὼν τῆς ἠσχόλει τὴν φαντασίαν του.

Μετὰ εὖω ἡμέρας τὴν ἀπήνησεν εἰς ἄλλον χορὸν, ἐχόρευσε πάλιν καὶ συνδιελέχθη μετ' αὐτῆς, καὶ ἔκτοτε ἡμέραν καὶ νύκτα περιπέτα εἰς τὴν διανοίαν του τῆς Λουκίας ἢ γλυκεῖα μορφή. Εἰς τρίτον δὲ χορὸν, ὅταν τὴν ἀπήνησεν, ὁ ἔρωσ του, διότι τίς ἡ ἀνάγκη νὰ μὴ ἀποδώσωμεν εἰς τὸ ἀίσθημά του τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ὄνομα; ὁ ἔρωσ του λοιπὸν εἶχε εἰς τοσοῦτον προθῆ, ὥστε εἶχεν ἐξυπνίσει τὴν μωψιμοτρον κατάσκοπόν του, τὴν Ζηλοτυπίαν, καὶ διὰ τῶν διόπτρων αὐτῆς, ἀνεκάλυψεν ὅτι ἐν τῇ ἀφελείᾳ του δὲν εἶχε παρατηρήσει κατὰ τοὺς προλαβόντας δύο χοροῦς, τὸν λοχαγὸν Ὁ Βαίρδην, ὅστις μετὰ κόμπου, ὡς ἰνδικὸς ὄρνις περίελεπόμενος, ἐστρέφετο περὶ τὴν Λουκίαν, καὶ ἐχόρευσε μετ' αὐτῆς τετρακίς τὴν ἑσπέραν ἐκείνην. Ἐκτοτε ἡ εἰκὼν αὐτοῦ προστέθη ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ Ριχάρδου εἰς τὴν τῆς Λουκίας, ὡς προστίθεται ἡ σκιά ἐπὶς ἀναδείξῃ τὸ φῶς λαμπρότερον εἰς τοὺς ζωγραφικὸς πίνακας.

δμως και το αισθημά του έγινε κατά λόγον της αντιστάσεως δριμύτερον και ανησυχότερον· διό και μη άρκούμενος πλέον να βλέπη την Λουκίαν εις μόνας τας ξένας συναναττροφάς, παρουσιάσθη εις τόν οίκον των γονέων της, όπου, πρὸς άκραν του δυσαρέσειαν, άπήντησε και πάλιν τόν λοχαγόν. Άλλά ταχέως ανέκαλυψε, με την εξουδέκεια της αντίζηλίας, ότι αν εις τους χορούς ή τεταμένη κνήμη, τὰ επιτετηδευμένα λυγίσματα, ή γοργή πόλκα και ό παράφορος στρόβιλος, έβιδον σχετικόν τινα άξίον εις τόν λοχαγόν, εις τας σπουδαιότερας όμως συναναττροφάς, όπου άπαιτείται αληθής τρόπων χάρις, άγγίλναι και κρίσις όρθή, έφάνητο όλη ή κουφόνοια και ή άσεμνότης του, γυμνή των δανείων τούτων άκτιών. Ηλιπτεν επομένως ότι, ένταύθα τούλάχιστον, ή νίκη δέν ήθελε τῷ άμυρισθητήϊ· αλλά έλησμένει, ή δέν ήξευρεν ίσως άκόμη, τί έστι νεανίδος κεφαλή, πόσην, πριν ώριμάσθ, έντύπωσι αιποτελοῦσιν επ' αὐτῆς τὰ χρυσά και τὰ παρδαλά, και αι κροσσωται έπωμίδες, και οι άσφυροί περυσιτήρες, και ότι κατά την ηλικίαν εκείνην ή άρρώμιστος φαντασία, τόν χαλινόν της κρίσεως θάκουσα, παραφέρει κατά σκοπέλων πολλάκις και την ύγειαστέραν καρδίαν. Μετ' ου πολὺ όμως έμελλε να λάβη και την δδνηράν ταύτην πείραν, δδνηράν δι' αὐτόν, διότι ου μόνον κατέστρεψε τὰ γλυκύτερα όνειρά του, αλλά και της Λουκίας, πρὸς ήν ήσθ'υνετο στοργήν άδολον, και ής ανεγνώριζε την εύγενή φύσιν, έδλεπε δολουμένην την κρίσιν, δηλητηριαζομένην την καρδίαν, και κινδυνεύουσαν την μέλλουσαν εύτυχίαν. Και εις τσοσούτον βαθμόν ή νέα Μίς δέν ειχεν όφθαλμούς, δέν ειχεν ότα ειμή διὰ τόν κοθρον άξιωματικόν, ώστε ουδέ κην ποτέ παρητήρησεν ότι ο Λόρδος Έλθερφέλδ, υπό την ανεπίδεικτον μέλαιναν ένδυμασίαν του, ειχε πολὺ αληθεστερον και άνδρικώτερον κάλλος από εκείνον, και πολλάκις ή αγαθή εκείνη και φρόνιμος επέτρεπε και εις τόν νοῦν και εις την καρδίαν της να παραλογίζεται, ύποστηρίζουσα τῷ λοχαγῷ τούς παραλογισμούς.

Τὸν Ριχάρδον τούτο έβλεπον εις άπελπισίαν. Μίαν έσκέραν μάλιστα, όταν έγινετο λόγος περὶ τοῦ κινήματος άγοραίων γυναικῶν, αἰτινες εζήτησαν από την έθνικὴν συνέλευσιν της Γαλλίας πολιτικά δικαιώματα υπέρ τοῦ γυναικείου φύλου, ο νέος Λόρδος ήθέλησε να ιδῆ μέχρι ποῦ έπροχώρησεν ή ασθένεια της Λουκίας, και αν αὐτὸς, έχων σύμμαχον τόν όρθόν λόγον, δέν ήθελε νίκησθ παρ' αὐτῆ τῶν αντίζηλόν του, άτοπα λέγοντα. Είπεν επομένως ψέγων τὸ κίνημα τούτο, ότι κατ' αὐτόν ή κλήσις των γυναικῶν είναι άλλη επί της γῆς, ίερά και μεγάλη οὐχ ήττον, ότι αν παραγνωρίζωσιν αὐτήν, και έπεμβαίνουσιν εις όσα εκ φύσεως δέν ώρισθησαν, άποβαίνουσιν άχρηστοι και επιαιώνουσι εις την κοινωνίαν και εις αὐτάς. Άλλ' ή Λουκία, εις την γνώμην προστιθεμένη τῷ λοχαγῷ, όστις ένόμιζεν ότι γίνεται άρεστός εις τὸ γυναικίον φύλον υπέρ αὐτοῦ κηρυττόμενος, δισχυρίσθη εξ έναντίας, ότι άδικούνται

αι γυναίκες· κατώτεροι ταυτόμενοι τῶν άνδρῶν εις την κοινωνίαν, ότι ήδύνατο καθή διαίτησις και ή υπεράσπισις τοῦ τόπου άκινδύνως, και μάλιστα πρὸς κοινόν όφελος, να ταῖς έμπιστευθῆ, διότι και κυβερνητήρια ήπιώτεροι ήθελον εἶσθαι, και βουλευτήρια άπαθέστεροι, και Άμαζόνες επίσης πολεμικαι και καρτερικώτεροι των άνδρῶν. Άνεφερε δὲ πρὸς κύρωσιν των λόγων της τας Σεμιράμιδας, και τας Αικατερίνας, και όλας τας άλλας άρχαίας και νεωτέρας γυναίκας, όσαι, ως εξαίρεσεις τοῦ γενικοῦ κανόνος, ουχι δὲ ως παραδείγματα αὐτοῦ πρέπει να θεωρηθῶσι. Κατ' αρχάς ή φιλονεικία ειχεν άστειότητος ύφος, αν και ο Ριχάρδος έδλεπε σοβαρόν σύμπτωμα εις αὐτήν, την φιλοπροσωπίαν της Λουκίας υπέρ τοῦ Ο Βαίρδου. Άλλά μετ' όλίγον ο λοχαγός, έμψυχούμενος από της νέας την έγκριστιν, και πρὸς τόν λόρδον Έλθερφέλδ ένδόμυχον αντίπαύθειαν ασθανόμενος, έγινε δεικτικώτερος και τῷ άπέυθνε λόγους δριμύεις, εις ους ο Ριχάρδος άπήντησε με την συνήθη του ήπιότητα. Η μετριοπαθής όμως διαγωγή, ως τούτο συμβαίνει εις τούς μικρούς χαρακτήρας, παρώξυνεν έτι μάλλον την χολήν τοῦ άξιωματικῷ, όστις, έπεμβαίνων έσον έδλεπε τόν αντίπαλόν του υποχωρόντα, προσέθη τέλος μέχρις αὐθαδείας, ήτις έφείλκεσεν επ' αὐτοῦ αὐστηράν μέν όλίγον, αλλά δικαίαν άπάντησιν. Ο Ο Βαίρδης ώχρίασε και, δαγκάσας τὰ χείλη του, εἰώπησε. Μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν, όταν ο Έλθερφέλδ, με θεβαρημένην καρδίαν ανεχώρησε, τόν παρηκολούθησεν αὐτὸς και τόν προεκάλεσεν εις μονομαχίαν. Ο Έλθερφέλδ έπροτίμησε να τῷ δώτῃ εξήγησις, αλλά ο λοχαγός, προκέτης γινόμενος, τόν θύρισε δειλόν. Ο Ριχάρδος προσδιώρισε τότε τόν τόπον και την ώραν τῆς έπαύριον. Όταν δ' εζελέγησαν οι μάρτυρες, ο λοχαγός επέμεινε να μονομαχήτωσι διὰ τοῦ ξίφους, εις δ' ή έμπειρία του ήτον ένομαστή, και προσέτι, μέχρι θανάτου. Εἰς τὸ πρῶτον ο Έλθερφέλδ συγκατετέθη άδιστακτως, αν και αὐτὸς ειχε τὸ δικαίωμα της εκλογῆς των όπλων, ως προκληθείς εις τὸ δεύτερον όμως δέν ήθελε να συγκατατεθῆ, και έπροσφερεν εκ νέου να δώτῃ τας αναγκαίας εξηγήσεις εις τόν Ο Βαίρδην. Άλλ' αὐτὸς κήμιαν εζήγησιν δέν έδέθη, και ήπειλησεν, ότι θα κόψῃ με την σπάθη του τοῦ Ριχάρδου τὰ ότα. Πᾶς συμβιβασμός επομένως ήτον αδύνατος και ήρχισεν ή μονομαχία. Άλλά τότε, όλίγον εξώρας θεθαίως, ο λοχαγός Ο Βαίρδης ένόησεν, ότι αν αὐτὸς ήτον λίαν επιδέξιος εις την ξιφομαχίαν, και εκόμπαζε θορυβωδῶς επί τούτω, ύπήρχον και επιδεξιώτεροί του, αν και δέν έκαυχώντο, και τοιοῦτος ήτο ο Ριχάρδος· εις τόν τρίτον διαξισμόν ένίναξε τὸ όπλον τοῦ ανταγωνιστοῦ του δέκα βήματα μακρὰν, και όστῶν την αἰχμήν τοῦ ξίφους του εις τὸ στήθος αὐτοῦ,

— Μίτρι. Θανάτου, τῷ ειπεν, ήτο ή μονομαχία· έχω τὸ δικαίωμα να σε φονεύσω. Γράφε εις τούτο τὸ χαρτίον ότι μ' έπροεκάλεσες άναίτιως, ότι έφέρθης άγενῶς, και σοι χαρίζω την ζωήν.

Και ταῦτα λέγων τῷ έδωκε χαρτίον και μολυβ-

δοκόνδυλον· ο δὲ Ο Βαίρδης, λαθὼν αὐτὰ με τρέμουσαν χείρα, έγραψεν, ότι ο νικητής του άπήτησε, και έννοῶν ότι υπέγραψε την καταδίχην του εν τῇ κοινωνίᾳ, ανεχώρησε τρίζων τούς δδόντας και νεκροῦ πελιδνότερος, και επί τινα καιρόν δέν έφάνη πλέον εις τὸ Λονδίνον. Εν δὲ δι' έμακρύνετο τοῦ σταδίου της μάχης, ο Λόρδος Δενισῶν, ο μάρτυς αὐτοῦ, στρέφων πρὸς αὐτόν τὰ νῶτα, και χωρίς να τόν άποχαιρετήσῃ, ήλθε πρὸς τόν Ριχάρδον και τῷ έσφιγγε μετὰ συμπαιδείας την χείρα.

Ο αἰσχρός! ειπεν ο Λόρδος Βεθυμόνδος πρὸς τόν Ριχάρδον, τοῦ όποιου ήτο μάρτυς· να μη σε παρακαλέσῃ να τῷ βυθίσης τὸ ξίφος εις την καρδίαν, αλλά να σοι δώσῃ αὐτὸ τὸ έγγραφο! Πρέπει να τὸ δημοσιεύσῃς εις ελην την κοινωνίαν και εις τόν στρατόν, διὰ να διωχθῆ από την παρουσίαν όλων των τιμίων ανθρώπων.

Δέν εναντιοῦμαι παντελῶς, ειπεν ο Λόρδος Δενισῶν· έχετε, μυλάρδε, πληρέστατα εις τούτο δικαίωμα.

Ο Ριχάρδος έμεινεν επί τινας στιγμὰς βεθυθισμένος εις βάρυθυμιαν. Τέλος άποταθείς πρὸς άμφοτέρους,

— Έχετε, τούς ήρώτησε, τινὰ αἰτίαν ήτις να σας αναγκάζῃ να μένετε πρὸς τὸ παρόν εις Λονδίνον;

— Κήμιαν, απεκρίθησαν άμφοτέροι.

— Απέρχομαι να δδοιορήσω. Με συνοδεύετε;

— Εὐχαρίστως, ειπεν ο Δενισῶν. Άλλά ποῦ;

— Ο ξεάδελφός μου είναι εις τὸ Εὐέλπι άκρωτήριον. Έρχεσθε;

— Εἰς τὸ Εὐέλπι άκρωτήριον! εις την άκραν τοῦ κόσμου! άνέκραξεν ο Λόρδος Βεθυμόνδος.

— Διότι είναι εις την άκραν τοῦ κόσμου! ειπε μελαγχολικῶς ο Ριχάρδος. Άλλά σας ειδοποιῶ ότι αναχωρῶ άμέσως με τὸ άτμοκίνητόν μου. Αν θέλετε, συνοδεύσατέ με.

Η πρότασις έγινε τῷ προθυμώτερον δεκτῇ, ὅσο παραδοξότερα ήτο, και τὸ έσπερας απέπλεσε τὸ πολυτελές άτμοκίνητον, ο Έλθερφέλδ, φέρον τούς τρεῖς λόρδους.

Ο πλοῦς προχώρηε θαυμασίως· εις τας Καναρίους έπρομηθέυθησαν νέους άνθρακας, και εκείθεν παρέπλευσαν την Άφρικανικὴν άκτὴν, πολλάκις προσορμιζόμενοι ὅπως θηρεύσωσιν, ή ὅπως εξετάσωσι την άφραϊαν φύσιν των τροπικῶν, ή ὅπως σπουδάσωσι τούς άγρίους αὐτῶν κατοίκους. Πολλάκις ο Λόρδος Βεθυμόνδος, εις ὃν ειχε διηγηθῆ ο Έλθερφέλδ την γελοίαν άφορμὴν της μονομαχίας του, βλέπων τας δυσειδείς της Μαυριτανίας και Συνεγαμβρίας γυναικῶν, αἰτινες ποντίκων μάλλον ή ανθρώπων θηλείας ὠμοίαν,

— Ίδου, έλεγε καγγάζων, αι πολιμίστριαι και αι κυβερνητίδες της Μίς Κλερμόντης· φαντασθητε δδλόληρον τάγμα από τὰ ζῶα ταῦτα συγκείμενον!

Κύματα και δι' άνεμον, και παρέπλεεν ήδη την άκτὴν της Γουϊνέας, την καλουμένην χρυσὴν Άκτὴν. Ο Ριχάρδος, μελαγχολικῶς πάντοτε, εκάθητο μίαν έσπέραν μόνος εις την πρύμναν, και περιέφερε τούς όφθαλμούς εις τὰ γιγαντιαία παρ' αὐτήν την θάλασσαν φύόμενα δένδρα, οι δὲ άλλοι δύο φίλοι ήσαν ηπλωμένοι εις τῇ πύρραν, και διὰ να παρέλθῃ ο καιρός, όστις και χωρίς τούτου παρήργετο, έστοιχημάτιζον περὶ της ταχύτητος τοῦ πλοίου των.

— Ένδεκα μιλια την ώραν μόλις, ειπεν ο Βεθυμόνδος.

— Και δεκατέσσαρα με ηδξημένον άνμόν, ειπεν ο Δενισῶν.

— Άδύνατον, άπήντησεν ο Βεθυμόνδος.

— Στοιχηματίζω.

— Έκατόν λίρας.

Και έλθόντες πρὸς τόν μηχανικόν,

— Αδξήσατέ τόν άνμόν, τῷ ειπον.

Ο μηχανικός όπήκουσεν.

— Ας ριφθῆ ή βολις. Πόσον τρέχομεν;

— Σχεδόν δάδεκα κόμβους, ειπεν ο βολιδοσκόπος, άφ' ου εζετέλεσε τὸ διαταχθέν.

— Κλείσατε την ασφαλιστικὴν γλωσσίδα, διέταξεν ο Λόρδος Δενισῶν τόν μηχανικόν, όστις ύπήκουσε, κινῶν όλίγον ύπόπτως την κεφαλήν.

— Τώρα πόσον τρέχομεν; ήρώτησεν ο Λόρδος τόν βολιδοσκόπον.

— Δεκατρεῖς κόμβους, ειπεν αὐτὸς, άφ' ου ήρέυνησε.

— Προσθέσατε άνμόν, ειπεν ο Λόρδος εις τόν μηχανικόν.

— Αλλά δέν τολμῶ, απεκρίθη αὐτός.

— Προσθέσατε· εγὼ έγγυῶμαι. Διὰ δοκιμὴν μόνον. Έχομεν στοιχημα. Ο μηχανικός ήτον Άγγλος, και ή λέξις στοιχημα ήτον δι' αὐτόν λόγος μη έπιδεχόμενος αντίρρησιν.

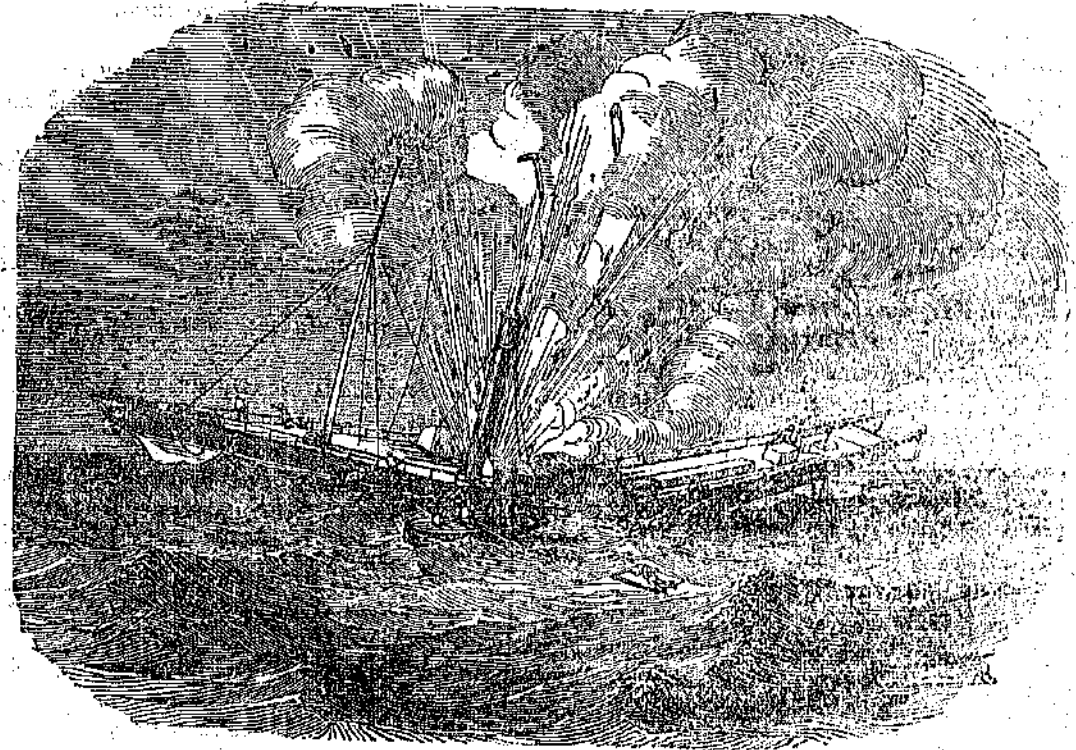
Επρόσθισεν επομένως όλίγον άνμόν άκόμη, αν και μετὰ πολλῷ διαταγμοῦ.

— Και τώρα πόσον τρέχομεν; ήρώτησεν ο Λόρδος.

Άλλά μόλις έπρόσθισεν να προφέρῃ ταῦτας τας λέξεις, και τρομερὸς ήκούσθη τριγμός, ως όταν τοῦ σεισμοῦ ο δαίμων συντρίβει τὰ όρη εις τούς σπασμοῦς του, και τὰ φλογερὰ σπλάγγνα του σπενδορίζει πρὸς τόν φρίττοντα οὐρανόν. Ο Ριχάρδος άνεπήδησεν εις τόν κρότον και έμεινεν ως άπολελιθωμένος. Η μηχανή ειχεν έκραγή, και τὸ πλοιο, συντρίβέν ως καρῶν κελυφος, εζεάρρευετο φλογας και καπνόν, και συντρίμματα ξύλων και μηχανῶν, και σπαίροντα μέλη ανθρώπων. Πολλοί των ναυτῶν έβρίφησαν θορυβωδῶς και άτάκτως εις την παραπλεύουσαν λέμβον, εις τμήματα ξύλων, ή και εις αὐτὰ τὰ κύματα διὰ να σωθῶσιν, αλλά μόνον τὰ εἶδος τοῦ θανάτου μετέβαλλον. Η θάλασσα, ως θηρίον άνήμερον, λυσσωδῶς βιπτόμενον κατὰ τοῦ πτώματος τοῦ έσπαρωγμένου τοῦ θύματος, έσώφρμα διὰ της χανούσης πληγῆς τοῦ οκάφους, και τὸ κατεπόντιζε. Την στιγμὴν δὲ ταῦ-

την, δευτέρα, ἐκρήξει, βοηθουμένη, ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν κύματων, ἐρχίσε διὰ τὸ σκάφος, καὶ ἐσφενδόμειε τὰ δὲ ἄκρα αὐτοῦ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ Ριχάρδος, ἐστρεψε τελευταίον βλέμμα πρὸς τὴν βυθισμένην ἐρώσαν ἥτις περιείχε τοὺς περιωζομένους ἐκ τοῦ πληρώματος, καὶ βλέπων αὐτὴν κατακυρτωμένην πρὸς τὸ πέλμας, ἐνὸς τὴν πρῶμιν αἰθούβιας τὰ φέματα κατ' ἐναύτιον διεύθυνεν, ἀπεύθυνε διὰ τῆς χειρὸς πρὸς τοὺς ρίλους τοῦ τελευταίου ἀπτακτῶν, καὶ ἔπειτα, ἐνῶ τὸ ἔθμα κατέβ. ὄχθισε τὴν τελευταίαν γαῖδα τῆς σωτηρίας του, ἐπειδὴ ἡ ἐλπίς εἶναι ἢ δυνάμεις ἢ εἰς τὸν πυθμένα τῆς καρδίας ἐγγάτη ἐναπομένουσα, ἐπέθηκεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἤρχισε μηχανικῶς νὰ κλυμβῆ πρὸς τὴν ἀπέχουσα παραλία. Μετ' ὀλίγον ἤσθλην ἀνέκτιστον ἐπικουρίαν ἥτις τῷ ἐπέλετο ὡς θεόθεν. Πιθανὸν

ὅτι δραμητικὸν ὄραμα τὴν ἔφερε βιαίως πρὸς τὴν ἀκτὴν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦτον αὐτὴ μακρὰν, τὰ κύματα ἔθραζον ὡς εἰς λέβητα, θραυόμενα ὑπὸ τῆς δρῆς τοῦ βρῦματος, καὶ αἱ δυνάμεις του εἶχον ἀρχίσει νὰ ἐξαντλῶνται. Τέλος δὲ, κατ' ἡ στιγμὴν αὐταὶ τὸν ἐγκατέλειπον, τελευταίον κύμα, διεγείρει αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν ἄμωον, ἀλλ' ἀθμαινόντα, ἡμιθανῆ, μὴ δυνάμενον οὐδ' ἐν μέλες του νὰ κινήσῃ. Ὁδὴ ἦττον ὁμως ἀνεκλήθει, καὶ ἡ πρώτη του φροντίς ἦν νὰ πευφιερῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ εἶδῃ ἂν ἐπέκλειεν ἀόρατη ἢ πρῶμα μετὰ τῶν δυστυγῶν ἐπιβατῶν τῆς; ἀλλ' αὐτῆς οὐδὲ ἔχνος ἐφαίνετο πλέον. Ἦτον ἀληθὲς ὁμως ὅτι ἐν ταῦταις εἶχεν ἀπέλθει σχ' δὲν νόξ. Ἦτον μετ' ἀκελπισίας ἐστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ἑρῆν, ὅπως ἐρευνησῇ εἰς ποία μέρη ἡ τύχη τὸν ἔρριψεν ἀλλὰ μετὰ φρίκης

εἶδεν ἐκ τῶν δέντρων, ἄτρα εἰς ἀπόστασιν τινα περιέκλειον τὴν παραλίαν, ἐξερχόμενοι ἀνθρώποις, ἀγρίους τῆς ὄψης, καὶ κρατούντας ἀημεμένας λαμπάδας. Ἡ φρίκη καὶ ὁ κόρατος ἐμποδίσαν κατ' ἀρχάς τὸν Ριχάρδον νὰ κινήσῃ. Ὄταν δὲ συνάψας πάσαις φυσικαῖς καὶ ἠθικαῖς δυνάμεις του ἠγέρθη, καὶ ἠθέλησε νὰ τασθῇ, οἱ ἄγριοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, τὸν εἶχον ἰδῆ, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας παρεμύνησαν τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ ὡς οἱ καρχάρια οἱ παραλοιοὺς οὐδύντες τὰ πλοία ὅπως ἀρπάζουσιν ὅ,τι ἐξ αὐτῶν ἠθελε πέσει εἰς τὴν θάλασσαν, ἄμα εἶδον τὴν μεγάλην αὐτοῦ καταστροφὴν, ὤρμησαν νὰ καρπωθῶσι τὰ ναυαγία. Ἀμα λοιπὸν ἠγέρθη, ἤγειρον αὐτοὶ φωνὰς ἀπειλητικὰς καὶ μεγάλας, καὶ διεύθυνον κατ' αὐτοῦ τὰ πυροβόλα των, ὥστε ἐνόησαν ὅτι ἡ τύχη του

ἦν ἀκλόκατος, καὶ δι' αὐτὸν ὅτι ἀσφαλέστερον ἦτον νὰ σταθῇ ἀκίνητος καὶ νὰ περιμῶνῃ. Οἱ ἄγριοι, κριγῶντοι, δουτειδεῖς, παχέα ἔχοντες χεῖλη καὶ βαθείας τὰς κόμας, ὀλίγον διαφερούσας ἀπὸ τὰ ἀνεῖα δέντρα, τὸν περιετοιχίσαν διὰ μίαν, καὶ πρὸς ταντὸς ἄλλου ἐπνευσαν νὰ ἐρευνηθῶσι τοὺς κέλπους του, ὡς ἐγνώριζον ἐξ ἀρχαιοτέρης πείρας ἀναυριθολογίας καὶ τῆς θέσιν καὶ τὴν χρῆσιν, καὶ ν' ἀρπάξουσιν ὅσα χρῆματα, καὶ εἴτι ἄλλο ἀτιμωμένον πολύτιμον, χρῆσιμον ἢ καὶ μόνον στυλπιτὸν περιέχον. Μετὰ ταῦτα δὲ, προίοντες εἰς τὸ σύστημα τῆς ἀπ' αὐτοῦ καρπώσεως, ἤρχισαν ἀπὸ τὸν ἐκδύσει βαλμηδόν, καὶ διανεμόμενοι τὰ ἱμάτιά του, νὰ ἐνδύωνται αὐτὸ, ὁ μὲν τὰς περισκελίδας του ἐμπρὸς ὀπίσω, ὁ δὲ τὸν ἱπενδύτην του κάτω, καὶ ἄλλας τὰ ἄλλα, ὥστε τὸν ἀφήσαν μετ' ὀλίγον μόνον τὸτα ἐνδύματα, ὅσα

εἶχεν ὁ κρανίτωρ ἡμῶν ἀφ' οὗ περιεδέθη τῆς σὺκῆς τὰ φύλλα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὁ αὐτογχεδῖος των καλλωπισμῶν, ἐπειδὴ ὁ Ριχάρδος μέρος μὲν δὲν ἔδυνάτο, μέρος δὲ δὲν εἶχε πολλὴν διαθέσει νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, τὸν συνέλαβον ἀπὸ τοὺς βραχίονας, καὶ, γυμνόποδα ἤρχισαν νὰ τὸν σύρωσι πρὸς τὰ ἐνδότερα τῶν γαιῶν.

— Ἀλλὰ μ' ἐπήρατε ὅ,τι εἶχον, ἀνέκραξεν ὁ Ριχάρδος, ἂν καὶ πεπεισμένος ὅτι οὐδὲν τῶν ἠθρίων τούτων ἐνόει τὴν γλώσσαν του. Τί μὲ σύρετε; τί σκοπὸν ἔχετε νὰ μὲ κάμψετε;

Εἰς θυμῶν ἐκ τῶν ἀγρίων, ὅστις ἐνόει, ὡς φαίνεται, ἀγγλικῶν, τῷ ἐξήγησε διὰ νεύματος τὸν σκοπὸν των, θέτων τὴν χεῖρά του ὀριζουμένως εἰς τὸν τράχηλόν του, καὶ κινῶν αὐτὴν δις ἢ τρίς ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστεράν, ὅπως εἰς τὴν ἀγγλικὴν, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην γλώσσαν, ἔδυνάτο νὰ μεταφρασθῇ.

— Ὅ, ὅ, σφάζομεν! — Ὅ, ὅ, σφάζετε! ἔπρω, ἀνεφώνησεν ὁ Ριχάρδος, ἀλλὰ, διατί δὲν μὲ σφάζετε; διατί ἡ πρόσθετος αὐτῆς βάσανος, ἂ μὲ σύρετε εἰς τοὺς ἐπαράτους καὶ δεξιοὺς τούτους λίθους;

— Ἀτσαθὴ! εἶπεν ὁ ἄγριος, ὅ, αἱ φιλολογικαὶ γνώσεις δὲν περιορίζονται εἰς μὴν τὴν κατάληψιν, ἀλλὰ προέβαινον μέχρι διορθώσεως τινῶν ἀγγλικῶν λέξεων.

— Βασιλεὺς θελεὶ κόψαι. Ἐκ τῆς δημογερίας δὲ ταύτης ἐσυμπέρανεν ὁ Ριχάρδος, ὅτι τὸν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν Ἀσσαθίαν, τὴν μεγαλητέραν τῆς χερσῆς αὐτῆς, καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς θελεὶ νὰ ἔχη τὴν εὐχάριστον νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν του ὁ ἴδιος. Δὲν ἠξέμωρμεν ἂν ἡ ἐλπίς αὐτῆ τὸν παρεγάρησεν ἐνόησας ὁμως ὅτι ἡ δυστροπία καθίστα δεινότεραν τὴν θέσιν του, ἤρχισε νὰ περιπατῇ μᾶλλον ἀβιάστως, μετ' ὀλίγον δὲ εἶδε καὶ μετ' ἐπισημῶν χαρὰν ὅτι ὁ ἄγριος ὅστις εἶχεν ἀρπάξει τὰ ὑποδήματά του, φορέσας αὐτὰ, καὶ δοκιμάσας νὰ περιπατήσῃ, ἤσθλην ὅτι τὸν ἐσφιγγον ἐπ' ὤμων, καὶ μετ' ὀλίγου μορφοματῶν γελοιοδεστάτους καὶ ἀγανάκτησιν, τὰ ἀπέσπασε οὐχίτων αὐτὰ καὶ τὰ ἔρριψε μακρὰν του. Ὁ Ριχάρδος τὰ ἤρπασεν ἐπομένως μετ' ἐπισημῶν χαρὰν, καὶ χωρὶς νὰ τὸν ἐμποδίσωσι, διότι κἀνείς δὲν ἠθέλε τὰ βατανιστήρια ταῦτα, τὰ ἐφόρυσεν ὅπως ἐδυνήθη, καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ μετ' αὐτῶν. Φθάς εἰς Ἀσσαθίαν, ἐξεπλάγη μεγαλῶς ὅταν, ἀντὶ νὰ ἰδῆ, ὡς ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐνόμωζεν, εἶδος μηρυμυκοπέλειος ἢ τοῦλάχιστον χοιροπέλειος, εἶδεν ἐξ ἐναντίας πόλιν ἐυέχυρον, ἀπὸ τείχη καὶ τάρφρον περιλαμβανομένην, μετ' ὀλίγου μὲν κλινοκτιστούς καὶ ἀχυροσκεπέας, ἄλλως ὁμως εὐρύθμους οἰκίας, μετ' εὐρείας ὁδοῦ, καὶ μετ' ἀκαθαρσίας ἢ στεροῦνται τινὲς σὺναικίαι καὶ αὐτοῦ τοῦ Λονδίνου. Εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἦσαν οἱ βασιλικοὶ οἶκοι, ἐπίσης μὲν ταπεινοὶ ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὄδοι, ἀλλὰ κατὰ τὰς λοιπὰς διαστάσεις πολὺ μεγαλητέροι, καὶ περίε αὐτῶν ἐπέτεινετο εὐρεία αὐλὴ εἰς ἣν ἐκοιμήθη ὁ Ριχάρδος. Εἰσελθὼν δὲ εἶδεν εἰς ὄλον αὐτῆς τὸ ἐμβαδὸν ἐμπέπη-

εἶδεν, εἰς εὐρύθμους ἀποστάσεις, ὑψηλοὺς παῖς εἰς πολλοὺς δ' ἐξ αὐτῶν εἶδε προσδεδεμένους, ἠθρίους ἀγρίους μὲν καὶ αὐτοὺς, ἀλλὰ, ὡς ἦν ραττηρητικὸς του ὀφθαλμὸς διεκρίνε καὶ κατὰν, δεινὴν του ἀκόμη ἐκείνην θέσιν, ἀνήκοντας εἰς ἀφυλὴν, καὶ πολλὴ ἀραιοτέρους τῶν ἐγγυρῶν. Βίβου τούτων ἐδέθη καὶ ὁ Ριχάρδος, ἵνα προσμῆν τὴν τύχην του, ἥτις, ὡς τῷ ἐξήγησε μετὰ κλυθμῶν καὶ δλοφυρμῶν εἰς τῶν συντρόφων τῆς δυστυχίας του, διαστρέφων, ὡς καὶ ὁ ἄλλος ἄγριος, τινὰς ἀγγλικὰς λέξεις, ἥττον ν' ἀποκεφαλισθῶσι τὴν ἐπαύριον ὑπ' αὐτῆς τῆς χειρὸς τοῦ αὐτοκράτορος, μετὰ τὸ πρόγευμά του.

Δὲν θέλομεν νὰ μακύνωμεν τὸν λόγον, περιγράφοντες πῶς διετέλεσε κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ Λάρδος Ἐλβερενέλδ εἰς τὴν δυσάρεστον κλίνην του οὐδεὶς θελεὶ ἐκπλαγῆ μαθαίνων, ὅτι αἱ σκοτεινότεραι ἰδέαι τὸν ἐπεφοίτων, ὅτι μυριάκις ἐλυπεῖτο ὅτι δὲν ἀφῆκε τὰ κύματα νὰ τὸν καταπίωσιν, ὅτι ἀκόμη πολλὰκις, λησμονῶν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δυστυχίαν, ἀνεπόλει μετὰ στεναγμοῦ τὸν θάνατον τῶν δύο του φίλων, ὅς αὐτὸς εἰλκυσεν εἰς τὴν οὐρανίαν ταύτην ὁδοπορίαν, καὶ ὅτι τέλος οἱ λογισμοὶ του, ὑπερβαίνοντες τὸν Ἀτλαντικόν, ἐπεσκέπτοντο μελαγχολικῶς καὶ τὴν Μίσι Κλεμόντην, καὶ ἐμερίμωνν περὶ τῆς μελλούσης τύχης αὐτῆς. Ἀλλ' ἔτι θελεὶ φανῆ παραδοξότερον εἶναι ὅτι, ἀφ' οὗ τῆς τετρακίς περιέφεραν εἰς τὸν νοῦν του ὅλας τὰς ἰδέας ταύτας, μέχρι τέλους ἀπεκοιμήθη, καὶ δὲν ἐξύπνησεν εἰμὴ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Τότε ὁμως τῷ ἐπαυήθη ἡ μνήμη τοῦ παρελθόντος, καὶ πρὸ πάντων τοῦ τρομεροῦ μελλούτος, αὐτοῦ δὲ πρὸ πάντων καὶ ζωηρότερον, ὅταν ἴδε τοὺς βασιλικοὺς μαγεῖρους διερχομένους τὴν οὐλὴν μετ' ὀπίσθας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐν αἷς ἔφερον τὸ ἀπαίσιον πρόγευμα, τὸ σὺνθημα τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμοδόλων του.

Ὁ Βασιλεὺς ἐκάθηεν εἰς τὴν τράπεζαν εἰς ἐξώστην ἀφ' οὗ ἐβλεπε τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἐφ' οὗ οἱ αἰχμαλῶτοι ἐβλεπον τὴν πρόδον τοῦ προγεύματος, ὅ, ἡ διάρκεια ἐμέτρα τὴν τῆς ὑπάρχειας των. Ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἤδη πῖσι τὸ τελευταῖον πόθῆριον βακίου ἀπὸ γάλα κοκκοκαρῶν, καὶ ἐγερεῖς εἶχε ζωσθῆ τὸ εἶφος του, ὅταν μέγας ἠκούσθη θόρυβος, καὶ διάφοροι ἀξιωματικοὶ εἰσώρμησαν μετὰ κραυγῶν πρὸς αὐτόν. Αὐτὸς δὲ, ἀντὶ νὰ καταβῆ εἰς τὴν αὐλὴν καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν μισαίφρον του διασκέδαζιν, ἐβίβθη ἐξω δὲ ἄλλης πύλης, παρακολουθούμενος ἀφ' ὅλης τῆς συνοδίας του. Μετ' ὀλίγον ὁ Ριχάρδος ἤκουσε μεγάλην βοῆν, καὶ ὄλων κλαγγῆν, καὶ παρετήρησε συρροὴν μεγάλην εἰς τὰς ἐπάλξεις αἰτίνας ἐφαίνοντο ἀπὸ τῆς αὐλῆς. Ἦτον προφανὲς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐχθρικήν ἐφόδον. Ἡ μάχη διήρκεσε περὶ τὴν μίαν ὥραν καὶ ἐφαίνετο πεσματωδεστάτη. Τέλος οἱ προσοπισταὶ τῶν τειγῶν ἐπράπησαν εἰς ἄτακτον φυγὴν, καὶ οἱ νικηταὶ εἰσπῆδῆσαντες, καὶ πᾶν τὸ ἐμποδῶν ἀνατρέποντες, τοὺς ἐδίωκον μετ' ἐπισημῶν ἀνδρείαν. Μετὰ τινὰς δὲ στιγμῶν, οἱ εἰσβαλόντες εἰσώρμησαν εἰς τὴν αὐλὴν ἀλαλῶζοντες. Μετὰ πόσης δ' ἐπιστάσεως

εἰσελθὼν δὲ εἶδεν εἰς ὄλον αὐτῆς τὸ ἐμβαδὸν ἐμπέπη-

δυτικός άνεμος. Ἐν τῷ ἄμα δ' Ἐρχάρδος ἀπεκδυθεὶς τὸν μανδύαν του, τὸν προσέθεσεν εἰς ὑψηλὴν βάθρον, καὶ ἐστῆσεν αὐτὴν ὡς σφραῖαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρηνοῦ, εἰς μέρος καταφανές. Ἀμα δ' ἐπέσεν ὁ ἥλιος, συνέλεξε φρύγανα, καὶ ἡ Καλμίνια, προστίψασα δύο σκληρὰ ξύλα, διὰ τῆς ἰδιαιότητος εἰς τοὺς ἀγρίους ἐπιδειξιότητος, ἀνῆψε πυρᾶν. Καθ' ἣν δὲ τὴν νύκτα, εἰς τὸ πῶς τῆς σελήνης, τοῖς ἐφαίνετο ὅτι βλέπουσι τὸ πλοῖον ἄλλοτε μὲν πλησιάζον ἄλλοτε δὲ μακρυνόμενον, καὶ εἰς τοῦ Ἐρχάρδου τὴν καρδίαν ἄλλοτε ἀνέτελλε χαρὰ, τοῦ παραδείσου ἀξία, ἄλλοτε δ' ἐστάλαζε θανατηφόρος ἀπελπισία! Τέλος εἰς τὰς πρώτας τοῦ ἐρωτοῦ λυκαυγυδοῦ ἀκτίνας, τὸ εἶδον κλισίαιον προσπλέον εἰς τὴν ἡφῆραν ἣν ἐφοβείτο νὰ προσπέλασῃ ἐν τῷ σκότει, καὶ μετ' ἀκαλόκτου ὄρμης ἐβρίβησαν ἀμώτεροι πρὸς τὴν παραλίαν.

Ἐν τῷ διαστήματι δὲ τούτῳ τὸ πλοῖον ἐπεμφε τὴν λέμβον του ἔξω, καὶ ὁ Ἐρχάρδος ἐνόμιεν ὅτι θέλει παραφρονῆσαι ὑπὸ τῆς χαρᾶς του ὅταν εἶδεν αἰφνης ἐμπρὸς του τοὺς δύο φίλους, τὸν Λόρδον Βελμόνδον καὶ τὸν Λόρδον Δενισίωνα. Κλαίον ἐβρίβη εἰς τὰς ἀγκάλας ἀμωτέρων, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐλαβόμενος ἐκινήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν λέμβον. Ἀλλὰ διὰ μίαν, ἄφηκε τὰς χεῖρας των, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὴν Καλμίναν, ἥτις ἀλνγητος καὶ ὡς νενεκρωμένη ἴστιάτο τινὰ βήματα μακρᾶν. Λαβὼν δὲ τὴν χεῖρά της, τὴν ἐσφιγξεν εἰς τὰς ἰδικὰς του, καὶ τῇ ἀπέτεινε θερμότητους λόγους εὐγνωμοσύνης, ὧν τὰς λέξεις μὲν αὐτὴ δὲν ἐνόει, ἀλλ' ὧν ὁ τόνος ὠμίλει εἰς τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἡ Καλμίνια ἐβρίβη αἰφνης εἰς τὰ γόνυατα, καὶ ἐδείκνυσεν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ μέρος τῆς πλώως μετ' ἀπελπισίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ πλοῖον μετ' ἰκεσιῶν καὶ θαυμάτων, καὶ τέλος λαβούσα τοῦ Ἐρχάρδου τὴν χεῖρα τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

— Εἰς τὴν λέμβον, εἶπεν ὁ Βελμόνδος, ὑπάρχει ναυτὴς ἰσχυρῶν τῶν ἐγγυριῶν τὴν γλώσσαν. Ἄς τὸν καλέσωμεν.

Ἐλθὼν δὲ οὗτος καὶ ἀκούσας τῆς Καλμίνιας τοὺς λόγους, τοὺς μεθαρμήνευεν.

— Ὅταν εἶδον, εἶπεν αὐτῇ, τὸν δυστυχῆ τοῦτον ζῆνον ὀλιθόμενον, καὶ τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς του, οἵτινες ὀμοιάζουσι τὸν οὐρανόν, στρεφόμενος πρὸς τὰ κλίματα τῆς πατρίδος του, καὶ πληρουμένους θαυμάτων, καὶ τὸ πρόσωπόν του, ὀρειότερον τῶν ἡμπερῶν τοῦ μαιου, χριόμενον ἀπὸ ὀλίπων, ἡθάρδην λύπην εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν λυτρώσω. Χθὲς ἐμελλον οἱ ἀγριοὶ Σακατοῦ νὰ ἐλθῶσιν εἰς Ἀδομένην καὶ νὰ τὸν παραλάβωσι. Τότε, προδίδουσα ὅλα τὰ χρέη μου, διέταξα ἔλθῃ τὴν φρουρὰν νὰ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς, τὸν ἐλευθέρωσα καὶ τὸν ἔφερα ἔως ἐδῶ. Ἡ προδοσία μου ὡς τώρα ἀνεκαλύφθη. Ἄν ἐπιστρέψω εἰς Ἀδομένην, ὁ βασιλεὺς θὰ μὲ θανατώσῃ με σκληροτάτας βασάνους. Ὁ λευκὸς υἱὸς τῆς δυσσεως δὲ μὲ εὐσπλαγχνισθῇ ὡς τὸν εὐσπλαγχνισθῆν, ἂς μὲ παραλάβῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἔμμαι θυγάτηρ ἡγεμόνος, θέλω νὰ γίνω δούλη του.

Καὶ ταῦτα ἔλεγε γονυπετοῦσα πάντοτε.

Ἀλλ' ὁ Ἐρχάρδος τὴν ἀνῆγειρεν, ἀπέθεσεν ἐν φι-

λημα εἰς τὸ μέτωπόν της, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν λέμβον, καὶ μετ' ἑαυτὸν τὸ πλοῖον, δεχθὲν τοὺς νέους του ἐπιβάτας, ἐστρεψε τὴν πρύμναν πρὸς τὸ πέλαιος, διευθυνόμενον εἰς Ἀγγλίαν. Εἰς τὸ πλοῖον δ' Ἐρχάρδος ἀπῆντησε καὶ ἄλλους τῶν ἀρχαίων ναυτῶν του, καὶ ἀφ' οὗ αὐτοῦ παρῆλθε δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν Καλμίναν ἔνδομασιαν ἀναλογωτέραν πρὸς τὴν τῶν μερῶν πρὸς ἡ ἐπλεον, ἡθέλησε νὰ μαθῇ τὴν τύχην καὶ τὴν ἀνάκτιστον σωτηρίαν τῶν φίλων του. Τῷ διετήρησαν δὲ αὐτοὶ, ὅτι ἡ πρόφα ἐφ' ἧς ἐφέροντο, κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν, ἀπαλλαγεία τῶν βαρυτέρων μηχανῶν, ἐξηκολούθησεν ἐπιπέουσα μέχρι τῆς πρωίας, ὧστε εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς κατὰρτίωσαν νὰ κατασκευάσωσι σχεδίαν, ἐφ' ἧς παρεδόθησαν εἰς τὴν διακρίσιν τῶν κυμάτων. Ἀλλ' ἐπὶ πέντε ἡμέρας καὶ πέντε νύκτας παρεβρίπτοντο ἀνευ βοήθειας, ἀνευ ἐπιπέου, ἀνευ τρόπου νὰ διευθυνῶσι πρὸς οἰανδήποτε ἡφῆραν, καὶ τινες ἀπέθανον τῆς πείνης καὶ δειψῆς, ὥστε καὶ πρώτασις ἔγινε νὰ βροθῇ κληῖρας μεταξὺ τῶν λοιπῶν, καὶ τέλος νὰ θυσιασθῶσιν ὅπως γρηγορητικῶς ὡς τροφὴ τῶν λοιπῶν. Ἀλλὰ, ἐν ᾧ διεκρινόμενοι οἱ λαχοὶ, κατ' ἐλπίδα εἶδον πλοῖον εἰς τὸν ὀρίζοντα, καὶ εὐτυχῶς οἱ ἀλαλαγμοὶ καὶ τὰ σημεῖα ἐνόηθησαν, ὥστε περὶ τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης προσπλεύσαν, παρέλαβε τοὺς ναυαγοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα διευθύνθη πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς Βιάφρας, ὅπου εἶχε νὰ φορτώσῃ ἐλεφαντόδοντας. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιστροφήν, ἔδον τὸ περισώθεν πλήρωμα παρεκάλεσε τὸν πλοίαρχον, ὅπως συγκατένευσε, νὰ παραπλεύσῃ τὴν χερσοῦν Ἀκτὴν, ἵσως ἀνακαλύψωσιν ἀκόμη ζῶντα τὸν Λόρδον Ἐλβερφέλδ.

Ὅπως ἐπέστρεψαν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὁ Ἐρχάρδος ἀπῆλθε κατ' εὐθείαν εἰς Ἐλβερφέλδ-Κάστλ, ὅπου ἐγκατέστησε τὴν Καλμίναν εἰς ὠραίαν μικρὰν οἰκίαν μεμονωμένην καὶ κειμένην ἐντός τοῦ μάλαν συμφύτου μέρους τῶν ἐκτεταμένων του κήπων. Διατάχας δὲ εἰς τοὺς ἐπιστάτας του νὰ προσφέρωνται μετὰ μέγα σέβας καὶ πολλὰς περιποιήσεις πρὸς τὴν μυστηριώδη ζῆνην, ἀνεχώρησεν εἰς Λονδίον.

Εἰς τὴν πόλιν ταύτην τὸν εἶχον προλαβεὶ ὁ Λόρδος Δενισίων καὶ ὁ Λόρδος Βελμόνδος, καὶ μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἐπισκέψεις των ἦτον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίρ Ἐδουάρδου Κλερμόντου, τοῦ πατρὸς τῆς Λουκίας, ὅπου εἶδον ἄλλην τὴν οἰκίαν εἰς χαρμωσίνους παρασκευὰς περὶ δὲ τοῦ λογαγοῦ Ὁ Βαίρδου ἔμαθον, ὅτι ἦτον ἀπὸν εἰς τὴν πατρίδα του, τὸ Δουβλίον.

Ἡ χαρὰ διὰ τὴν ἐπιστροφήν των ὑπῆρξε μεγίστη, διότι τὸ ναυάγιον τοῦ Ἐλβερφέλδ εἶχε γίνοι γνωστόν, καὶ κοινῶς ὑπελαμβάνετο ὅτι ἀπέθανον.

— Ὁ δὲ Λόρδος Ἐλβερφέλδ, εἶπεν αὐταυτῶς ὁ Σίρ Ἐδουάρδος, δὲν εἶχε βεβαίως τὸ δυστύχημα νὰ σιωθῇ.

— Ἐσώθη ἐξ ἐναντίας, εἶπεν ὁ Λόρδος Βελμόντος. Ἀλλὰ! διατὶ λέγεται τὸ δυστύχημα;

— Τοῦλάχιστον δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἐμφανισθῇ ποτὲ εἰς Λονδίον, ὑπέλαβεν ὁ Σίρ Ἐδουάρδος.

— Διατὶ τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Λόρδος Δενισίων,

— Πῶς; διατὶ; ἀνέκραξεν ὁ Σίρ Ἐδουάρδος μετὰ τὴν ἀισχυρᾶν του διαγωγὴν πρὸς τὸν λογαγόν Ὁ Βαίρδον!

— Καὶ ποία ἦτον ἡ διαγωγὴ αὐτῆ; ἠρώτησεν ὁ Λόρδος Βελμόνδος.

— Τὴν ἀγνοεῖτε λοιπὸν; εἶπεν ὁ Σίρ Ἐδουάρδος. Τότε δὲν ἐκπλήττομαι πλέον ἐτι συνοδοιπορεῖσθε μετ' αὐτοῦ. Φαντασθῆτε ὅτι εἰς τὴν μονομαχίαν, ἀφ' οὗ τὸν ἀφώπλισεν ὁ Ὁ Βαίρδης καὶ ἡ πύλη ἦτον ἐπομένως τετελεσμένη, ὁ ἀγενὴς Λόρδος ἐστυρεν ἐγγυριδίον ἀπὸ τὸν κλῆρον του καὶ ὤρμησε προδοτικῶς πρὸς τὸν λογαγόν νὰ τὸν δολοφονήτῃ ἐπισθεν. Ὁ Ὁ Βαίρδης ὅμως τὸν ἐνόησε, τῷ συνέλαβε τὰς δύο χεῖρας, τὸν ἀφώπλισεν ἐκ δευτέρου, καὶ τὸν ἠπειλήσεν ὅτι θέλει τὸν βαπτίσῃ ἐνώπιον ὅλης τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας τοῦ Λονδίνου, ἂν ἐτόλμα ποτὲ νὰ φανῇ πλέον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ τὸν ἠνάγκασεν ἀμέσως ν' ἀναχωρῆσθ.

— Αὐτὰ οὖν εἶπεν ὁ λογαγὸς Ὁ Βαίρδης; ἀνέκραξεν ὁ Λόρδος Βελμόνδος ὠργισθῶν ἐγὼ ἤμην ὁ μάρτυς τοῦ Ἀλδου Ἐλβερφέλδ εἰς τὴν μονομαχίαν ἡ ὀμολογία μου δύναται ἴσως νὰ θεωρηθῇ φιλοπρόσωπος. Ἄς εἰπῇ ὁ Λόρδος Δενισίων.

— Ἐγὼ, εἶπεν οὗτος, ἤμην ὁ μάρτυς τοῦ λογαγοῦ Ὁ Βαίρδου, καὶ κηρύττω ἐνταῦθα, λυποῦμαι δὲ ἐτι δὲν εἶναι παρὸν ὁ ἴδιος διὰ νὰ τὸ κηρύξῃ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ὅπου θέλω πράξῃ εἰς πρώτην περίστασιν, ὅτι εἶναι ὁ δειλοτέρος, ὁ κακοηθέστερος καὶ ὁ ἀτιμότερος τῶν ἀνθρώπων, οὗ καὶ τὸ ἔνομα μόνον μολύνει τὰ προσφέροντα αὐτὸ χεῖλη.

Ἡ Λουκία ὠχρίσεν ἰσχυρῶς εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ δὲ Σίρ Ἐδουάρδος ἀναπηδήσας,

— Τί σημαίνει τοῦτο; εἶπε, διατὶ λέγετε τὰς λέξεις ταύτας;

Ὁ Λόρδος Δενισίων διηγήθη τότε ἐλα τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν, καὶ ἐπὶ ὁ μὲν Σίρ Ἐδουάρδος περιεφέρετο ἀνησυχῶς εἰς τὸ δωμάτιον, ἡ δὲ Λουκία μόλις εὐδυνάτο νὰ καταστειλῇ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὰ δάκρυά της, ἐξέθεσε μετὰ ζηλοῦς καὶ τὰ κατὰ τὴν ὀδοπορίαν των, τὸ ἄφρον στήθημα, τὸ τρομερὸν ναυάγιον, τοῦ Ἐρχάρδου τὴν αἰχμαλωσίαν, τὸν παραδόξον στρατιωτικὸν ὀργανισμόν τῆς Δαχόμενης, τὴν ἐντύπωσιν ἣν ἀπέτελεσε τὸ ἔξοχον κάλλος τοῦ Ἐρχάρδου εἰς τὴν κόρην ἐκείνην τῆς φύσεως, καὶ τὴν ἀνέλπιστον σωτηρίαν των.

Ὅταν δὲ ἀνεχώρουν οἱ δύο φίλοι, ὁ Σίρ Ἐδουάρδος, λαβὼν τὰς χεῖρας αὐτῶν, τὰς ἐσφιγξε, λέγων

— Σὺς εὐχαριστῶ, Μιλόρδοι, ἵσως μ' ἐσώσατε ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν, καὶ τὸν θάνατον ἐν ἧθελε μοὶ φέρει αὐτῇ.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Λόρδος Ἐλβερφέλδ ἐφάσε καὶ αὐτὸς εἰς Λονδίον, καὶ τὴν μελαγχολίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔχων κεχαρμαγμένην, ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Σίρ Ἐδουάρδον. Ἡ Λουκία δὲ ὅταν τὸν εἶδεν εἰσερχόμενον, ἠθάρδη τὴν καρδίαν της ἰσχυρῶς παραττομένην, καὶ τότε πρώτον ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της πρὸς τὸ πρόσωπον τὸ τῶσον σφοδρῶς ἐλκυσάν τὴν ἀγρίαν ἐκείνην, καὶ ἀνεγνώρισεν ἐνδομύχως ἐτι ὁ Ἐρχάρδος ἦτον τῷ ὄντι εἰς τῶν ὠραιότερων τύπων τῆς Βρετανικῆς ἀριστοκρατίας.

Ὁ δὲ Σίρ Ἐδουάρδος, λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος, ἔκραξεν, τῷ εἶπε, τὰς περιστάσεις τῆς μονομαχίας σὺς, καὶ τῷ διηγήθη αὐτῆς. Ἦκουσα δὲ ἐτι ὁ Βαίρ-

δης οὖν ἐδωκεν ἐγγυριον τὴν ἀπὸδειξιν τῆς αἰσχύνης του. Τὴν ἔχετε;

— Τὸ ἔλησθῆρα, εἶπεν ὁ Ἐρχάρδος, δὲν θέλω νὰ γίνω κατήγορος χαϊνός.

— Μὴ ἀκαίρον γενναϊότητα, ἀπεκρίθη ὁ Σίρ Ἐδουάρδος. Σὺς παρακαλῶ ἐν ἐνόματι τῆς Λουκίας μου. Εἰς τὴν πατρικὴν μου ἰσχίον μετεχειρίσθη ἔξω νὰ τὴν ἀναγκάσω ν' ἀββαθωνισθῇ τὸν Ὁ Βαίρδον. Αὐτὸς ἀπῆλθεν εἰς Δουβλίον νὰ διαβῆσῃ εὐ κατ' ἑαυτὸν, καὶ σήμερον ἡ αὐριον ἐπανέρχεται νὰ τὴν νυμφευθῇ. Σώσατέ την, Μιλόρδοι, ἐν ὅσῳ εἶναι καίρε. Δειξάτέ μοι τὸ ἐγγυριον.

— Ὡ! μὴ! μὴ τὴν Λουκίαν εἰς τὸν Ὁ Βαίρδον. ἀνέκραξεν ὁ Ἐρχάρδος. Μὴ τὸ ἀνθος τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν βέρβερον τῆς κολάσεως!

— Τὸ ἐγγυριον, τὸ ἐγγυριον! ἐπανέλαβεν ὁ Σίρ Ἐδουάρδος.

— Ἔχετε δίκαιον, τὸ ἐγγυριον, εἶπεν ὁ Ἐρχάρδος, ἀλλῶς αἱ λέξεις μου δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑπαγορεύσεις χαμπερτὸς φθόνου, καὶ νὰ θυσιασθῇ ἡ Λουκία. Ἴδου τὸ ἐγγυριον, καὶ τὸ ἐνεχειρίσεν εἰς τὸν Σίρ Ἐδουάρδον.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ ὑπηρετὴς ἀνήγγειλε τὸν λογαγόν Ὁ Βαίρδον.

Ἄς εἰσέλθῃ, εἶπεν ὁ Σίρ Ἐδουάρδος, συστάτω ἀσπασμωδικῶς τὰς ὄφρυς.

Τὴν δὲ Λουκίαν, ἐγερωσισαν νὰ ἐξέλθῃ, διέταξε δὲ ἐνὸς νεύματος τῆς χειρὸς νὰ μείνῃ.

Ὅταν δ' εἰσῆλθεν ὁ λογαγὸς, ἡ μὲν Λουκία οὐδ' ἐστρεψε κῶν τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὸν αὐτὸς δὲ, ἰδὼν ἐμπρός του τὸν Λόρδον Ἐλβερφέλδ, ἔμεινεν ὡς ἀντικρύσας τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, μέχρις οὗ ὁ Σίρ Ἐδουάρδος, ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ τεινῶν πρὸς αὐτὸν τὸ ἐγγυριον.

— Ἡ ὑπογραφή αὐτῆ, ἔκραξε μετ' ἰσχυρῆς ὡς κεραυνοῦ, εἶναι ὑπογραφή σου, καὶ τολμᾶς, ἄθλιε, νὰ παρουσιασθῆς εἰς τὸν οἶκόν μου; Ἐξέλθε, πρὶν ἐν διώξῃ οἱ ὑπηρετῆ μου.

Ὁ Ὁ Βαίρδης ἐβρίβη ἡμίσει ἔξω τοῦ δωματίου, καὶ ἔκτοτε δὲν ἠκούσθη πλέον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ὅλη ἡ ἀριστοκρατία τῆς πρωτεύουσας συνέχαιρε τὴν Μίς Λουκίαν ὡς νυμφευμένην τὸν Λόρδον Ἐλβερφέλδ, τὸν ἦραμα ἔλθῶν τῶν ἀναστροφῶν διὰ τὰ τελευταῖα συμβάντα τῆς ὀδοπορίας του.

— Ἡ ὀδοπορία μου αὐτῆ, ἔλεγε μίαν ἐσπέραν ὁ Ἐρχάρδος πρὸς τὴν μνηστῆν του, μὲ ἀναγκάζει νὰ ὀμολογήσω πόσον δίκαιον εἶχετις διισχυριζομένη, ἐτι αἱ γυναῖκες εἶναι ἐπίσης ἀξιόμαχοι ὡς καὶ οἱ ἄνδρες, καὶ ἐτι στρατὸς ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐπίσης ἀσφαλὲς ἔρεισμα τῆς πατρίδος.

— Καὶ ἡ ὀδοπορία σὺς αὐτῆ, ἀπεκρίθη χαϊνῶς μειδιῶσα ἡ Λουκία, ἀναγκάζει καὶ ἐπὶ νὰ ὀμολογήσω διισχυριζομένη τὸ ἐναντίον. Εἰς τὸν γυναικίον στρατόν, καὶ ἂν ὡς τὸν Ἀγγιλλέα ἐμβαθῇ εἰς τὴν σὺντα, τὸ εἶδατε, μὲνει πάντοτε πρωτὴ ἡ καρδία.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Λόρδος Ἐλβερφέλδ, νυμφευθεὶς τὴν Λουκίαν, ἀπῆλθεν εἰς Ἐλβερφέλδ-Κάστλ, ὅπου ἀμώτεροι ἐδαψιλευσαν πᾶσαν περιποίησιν καὶ τρυφεράν οὐρακίαν εἰς τὴν σῶσασαν τὸν Ἐρχάρδον.

Όχι ήττον όμως ή δυστυχής Καλμίνια έμαρκίνετο ώς ριόνυμος μυθιοιοιογράφος Πευλαέρος. δατις ήτον άνοθος μεταφουτευθέν, και μετά 23 μήνας άπέθανεν από παρών, κινήτας την κεφαλήν, και προς τον Αβρόν φρίτιν ή, έπέφερε, κατά τινος μόν των ίκτρών, του Κλβερπέλδ άποβλέπων, είπεν, ότι εκείνος άλλην έχει βορείου κλίματος ή τραχύτης, κατ' άλλου; δέ, ή λυπη, γιώμην, και την γνώμην του θελει είπει εις έν τον της διά τή, στήρην τής πατρίδος της. 'Αλλ' ό πε κροισχειτέρων μυθιοιοιογράφων του (2).

(2) Ει του συμβάντος τούτου άνωμύθου έπαρομοίωθη και διηγήθη ίσχυώς ή Άγγλική έφημερίς ό 'Εξεταστή (Examiner) της 27ης Μαρτίου. Άνδρικής ηρωικής εν γυναικίον συγκριμένης

ΒΟΑΙ.

Μήπως ό φοβερός Δράκων Πύθων, έ κατατόξου;

Φεις υπό του Απόλλωνος ενώ έρύλαττε τους Δελφούς, ή τά φοκιάδη τέρατα άτινα, ύπέικοντα εις την μήνιν της Αθηνάς, περιέσφιγγαν τον Ιερόσουλιν Λαοκώοντα, ή τά δύο αινά πέλωρα, τά σταλέντα υπό της Ηρας διά να πνίξωσι τον Ηρακλή εντός της κοιτίδος του, ήταν εκ του είδους των όφρων εκείνων τους όποιους καλοϋμεν σήμερα Βόας; 'Ο Αριστοτέλης δέν αναφέρει τοιοϋτον όνομα όμιλει μόνον περί λιθυκών τινων όφρων μεγέθους καταπληκτικού, οίντινες, καταδιώξαντες τινας όδοιπόρους, άνέτριψαν και μίαν τριήρη. 'Ο Πλίnius πρώτος αναφέρει τους Βόας, προσθέτων ότι ώνομάσθησαν αύτω, διότι έθήλαζον γάλα δαμάλεων ή περιεογος αύτη ιδέα σώζεται και μέχρι του νύν μεταξύ τινων λαών. 'Αλλ' ό Πύθων του Απόλλωνος, τά τέρατα του Λαοκώοντος, τά αινά πέλωρα του Θεοκρίτου, οι όπερμεγέθεις δράκοντες του Πιλίου, έλυμαίνοντο την Ελλάδα, την παραλίαν της Ασίας, και την Ιταλίαν, ενώ σήμερα εις κανέν των μερών τούτων οϋδ' ίχνος φαίνεται τοιοϋτων θηρίων. Μήπως ή ζωηρά των Έλλήνων και των Ιταλών φαντασία, μετέβαλε τους μικρούς και συνήθεις όφεις εις άγρίους και σαρκοβόρους δράκοντας, ή μήπως Βόαι άνθρωπόμορφοι άπέδιωξαν τά παμφάγα εκείνα θηρία εις την Αφρικην, τον νέον κόσμον και τας Ινδίας;

Οί Βόαι δέν είναι ισόβολοι. έχουσι όμως μήκος από τριάκοντα μέχρις εξήκοντα ποδών, και δύναμιν μυώδη τοσοϋτον άκαταμάχητον, ώστε κατασυντρίβουσι και τά μεγαλύτερα ζώα περιελισσόμενοι εις αύτά. Και ποτέ μόν καταδιώκουσι ταϋτα, ποτέ δέ ένεδρεύοντες, δρμώσιν αίφνης κατ' αύτών. Κρυπτόμενοι υπό των χότον, ή άπαιωρούμενοι από της εύρας εις κλάδους δένδρων, περιμένουσι τά θύματά των, και άμα παρατηρήσωσι κανέν μικρόθεν, πετώσι σχεδόν προς αύτό, τόσον είναι ταχείς και εύκίνητοι: άρα δέ περιτυλιχθώσι περί τό σώμα του, και συσπασσωσιν, ως είπομεν, αύτά, τό αλείφουσι μέ τον μυξώδη και βρωμερόν σείλόν των, και άνοίγοντες τό στόμα των ως χάσμα βαράθρου, τό καταπίνουσιν. Οϋτως καταβροχιζώουσι και σκόλους, και έλάφους, και βόας όλοκλήρους.

Έπειδή τά θηρευόμενα είναι συνήθως μεγάλα, δι δέ Βόαι δέν μασσώσιν άλλα καταπίνουσιν, ή καταποσις και ή χώνευσις διαρκούσιν εξ ανάγκης πολλόν χρόνον. Έάν τις καταλάβη Βόαν άγχιολούμενον εις τό να είσάξη εις τον φάρυγγά του ζώον, είν' εύκολον να τον φονεύση διότι, οϋτε να φύγη δύναται, οϋτε να έγκαταλείψη τό θηρευθέν, καθό συνεχόμενον υπό των καρπύλων και άγκιστροειδών εδόντων του. Μετά την κατάποσιν, άποσύρεται εις τόπον παράμερον, όπου μένει ακίνητος μέχρι της πέψεως. Έπειδή δέ αύτη έν γίνεται εύκόλως, τά κρέατα σηπόμενα άποπνέουσι δυσωδίαν άνυπόφορον, ήτις, διαδιδόμενη μακράν, προδίδει την παρουσίαν τού άδηράγου δράκοντος.

Οί Βόαι δρμώσι και κατ' ανθρώπων, ως άποδεικνύεται εκ του συμβάντος εις ναύτην, τό όποιον παριστά ή άντικρύ εικών.

Πλοϊον διακρίον πρό τινων έτών τή θαλάσσαν των Ινδιών, έστειλε την λέμβον του μετά τινων ναυτών εις τινά νησον διά ν' αγοράση τρόφιμα. Οί ναύται, φθίσαντες εις την ξηράν, άφήκαν την λέμβον υπό την φυλακήν ενός εξ αύτών, και έπροχώρησαν εις τά ενδότερα. Οϋτος δέ μείνας μόνος, άπεκοιμήθη υπό τά έδώλια άλλ' έν τοσοϋτω παμμεγέθεις τις Βόας, εξελθών του δάτους, ήλθεν εις την λέμβον, και περιετύλιξε δι' άπείρων σπειρών τον κοιμώμενον. Εϋτυχώς όμως κατά την κρούσιν έκείνην εύραν έφθασαν οι σύντροφοί του, και πληγώσαντες τό θηρίον, άπέκοψαν μέρος της εύρας του. Μετά ταϋτα, θανατώσαντες αύτό, τό έμέτρησαν, και εύρον ότι είχεν εξήκοντα δύο ποδών και τινων δακτύλων μήκος.

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΒΗΣΚΟΝΩΝ.

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΩΤΑΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΤΟΥ ΜΑΚΩΛΑΙΟΥΣ.

Υπό Κ. Π. (1).

Τη 27 'Απριλίου 1688 εξέδωκεν ό βασιλεύς (2) δευτέραν συγχωρητήριον διακήρυξιν, έν ή επαναλάμ-

(1) Δι σημειώσεως του πρωτοτύπου δέν μεταφράσθησαν, διότι αι μέρ πλείστοι άφορώσι τας πηγάς, των όπολων έθεωρήθη περιττή ή παράθεσις, άλλίγαι δέ τινες περιέχουσιν αναπλήσεις μη άναγομένας ιδίως εις τό πρκεσίμενον δράμα. 'Οθεν, αντί τούτων, προσετέθησαν υπό του μεταφραστού σημειώσεσι άλλαι, δυνάμεναι να βοηθήσωσι τον Έλληνα άναγνώστην εις την κατάληψιν των προσώπων και πραγμάτων περι ών έταϋθα ό λόγος.

(2) Ο βασιλεύς περι όν πρόκειται είμαι ό βασιλευς Στωαρτίδης 'Ιάκωβος Β' του όποιου τά έπιγεγραμμένα πολιτικά σφάλματα έπήγαγον, μετ' άλληγοις μήνας, την άξιομνημόνυτον Άγγλικήν μεταπολίτευσιν και την καθάρσειν του ήγεμόνος εκείνου. Περι δέ της συγχωρητηρίου διατάξεως, παρατηρούμεν τά εξής. Ο βασιλεύς ήτο καθολικός, εκ δέ των υπηκόων αύτου, άλλίγιστοι μόν, μόλις τό 1150 των κατοίκων, έπρέβενον τό δήγμα τούτο, οι δέ πλείστοι ήσαν διαμαρτυρήμενοι διαφόρων αίρέσεων, δηλαδή, Άγγλικανισται, προτεσταντιανοί, ανεξάρτητοι, βαπτισται κτλ. Κατά τούδε κυριότεροι νόμοι, μόνον οι Άγγλικανισται ή Έπισκοπικοί λεγόμενοι ήσαν ίκανοί να λάβωσι δημόσια αξιώματα, εις δέ τούδε λοιποδς πάντας, Καθολικους, προτεσταντικούς κτλ. οϋ μόνον τούτο δέν ήσαν έπιταγόμενοι, άλλα και ή ελευθέρα τέλεις της λατρείας αύτων ήτον άπηγορευμένη, επί ποιας βαρβαρίας. Η συγχωρητήριος διάταξις επείστρεψεν εις

βαιον δλόκληρον τήν κατά 'Απρίλιον του προηγουμένου έτους δημοσιευθείσαν. 'Ο μέχρι τούδε βίος αυτού, έλεγεν, ήτον ίκανός βεβαίως να πείση τόν λαόν του, ότι δέν ήτον άνθρωπος δυνάμενος εύκόλως να παλιναρδήση. 'Επειδή όμως άνδρες επίβουλοι εξήγησαν να παραπεισωσι τούς πολλούς, ότι είναι ένδεχόμενον να ένδώση εις τήν προκειμένην υπόθεσιν, ένόμισεν αναγκαίον να άποφανθῆ, ότι ή πρόθεσις του είναι άμετάθετος και ότι έχει σταθεράν απόφασιν να μη μεταχειρισθῆ μέν είμή ανθρώπους έτοιμούς δντας να συμπράξωσιν εις τήν έκτέλεσιν των βουλευμάτων αυτού, να παύση δέ πολλούς άπειθείς πολιτικούς και στρατιωτικούς υπαλλήλους. 'Ανήγγελλε δέ, ότι μελετᾶ να συγκαλέσῃ τήν βουλάν τού βραδύτερον κατά Νοέμβριον μήνα, και προέτρεπε τούς υπηκόους του να εκλέξωσιν αντιπροσώπους προθύμους να συνδράμωσιν αυτόν εις τό μέγα έργον τό όποιον έπεχείρησεν.

'Η διακήρυξις αυτή προεξένησε κατ' άρχάς μικράν έντύπωσιν, διότι ουδέν καινόν περιείχεν, οι δέ άνθρωποι ήρότησαν προς τί ο βασιλεύς έλυθε τόν κόπον να δημοσιεύσῃ επίσημον παράγγελμα μόνον δια να ειπῆ εις αυτόν, ότι δέν μετέβαλε γνώμην. 'Ο δέ 'Ιάκωβος, άγανακτῆσας ίσως δια τήν άδιαφορίαν με τήν όποιαν

αίλοι τούδε υπηκόους του βασιλέως, οινούδηποτε θρησκευματος και αν ήσαν, τήν τε άνεργίαν των εκλίσειν τῆς λατρείας αυτών και τήν ικανότητα του λαμβάνειν παν δημόσιον αξίωμα, πολιτικόν ή στρατιωτικόν' ώστε εκ πρώτης όψεως ή διάταξις ήτον εύλογωτάτη και δικαιοτάτη. 'Αλλ' ή πραγματιάζει αυτή σκοπός ήτον ολέθριος. 'Ο 'Ιάκωβος Β' εκ άρχής τῆς βιουσιέας αυτου, προέθετο δύο τινά να καταστήσῃ άπαιτίας τούς 'Αγγλους Καθολικούς και να καταργήσῃ τὰ δικαιώματα των βουλών, λαμβάνων αυτος όλων τού κράτους. Τήν δέ εκπλήρωσιν τῆς προαιρέσεως ταύτης επεδίωξε και δι' άλλων μεν πολιτών πράξεων και διατάξεων, ιδίως δέ δια τῆς προκειμένης. 'Ο αληθής σκοπός αυτου ήτον, ύμια καθιερώσας τήν άρχήν' ότι άπαντες οι 'Αγγλοι είναι δεσποί εις τὰ δημόσια αξιώματα, να επιτρέψῃ όλα, βαθμηδόν και κατ' άλλον, τὰ αξιώματα ταυτα εις καθολικούς, δια να βίβωσιν ούτως έκαστον 'Αγγλον, θέλοντα να λάβῃ δημόσιον αξίωμα, να προσέλθῃ εις τήν καθολικήν θρησκείαν. 'Ερος τούτοις, ή απαγόρευσις τῆς όποιας ή συγχωρητήριος διάταξις άπεφάνετο κατ' επιφάνειαν τήν κατάργησιν, ήτο βεβαίως ολέθρια, αλλ' ουδέν ήτον ή απαγόρευσις αυτή είχε νομοθετηθῆ υπό των παραλαμμένων, δηλαδή υπό των βουλών, ήδη δέ ο βασιλεύς εφήμιζε τήν κατάργησιν αυθαιρέτως, χωρίς να ζητήσῃ και να λάβῃ τήν εις τοδτο συναίνεσιν του νομοθετικού συνεδρίου' ώστε προδήλως εφρατερίετο άπασαν τήν νομοθετικήν εξουσίαν. Διά τού λόγου τούτου άπαντες σχεδόν οι 'Αγγλοι, και αυτοι οι μάλλον άφωτισμένοι εις τον 'Ιάκωβον Βον και τό περίεργον, αυτοι των Καθολικών οι φρονιμώτεροι, δέν επέδοκίμασαν τήν διάταξιν εκείνην.

τό καινόν εδέχθη τήν περί τῆς σταθεράς αυτου άποφάσεως άγγελίαν εκείνην, και νομίζων τήν αξιοπρέπειάν του προσβεβλημένην εαν δέν επιχειρήσῃ νέον τι και άλλόκοτον, εξέδωκε, τῆ 4 Μαΐου, διάταγμα, δι' ου παρήγγειλε να αναγνωσθῆ ή τῆς προηγουμένης εβδομάδος διακήρυξις, κατὰ δύο άλλεπαλλήλους κυριακάς, εις όλας τὰς εκκλησίας του βασιλείου, εν καιρῷ τῆς λειτουργίας και υπό των λειτουργούντων ισρέων. 'Εν Λονδίνω (3) και εν τοις προαστείαις, επρεπε να γίνῃ ή ανάγνωσις τῆ 20 και τῆ 28 Μαΐου, εις δέ τὰ λοιπά τῆς 'Αγγλίας μέρη, τῆ 3 και τῆ 10 'Ιουνίου. Οι επισκοποι παρηγγέλλοντο προστούτοις να διανεμώσιν εις τὰς επαρχίας αυτών αντίτυπα τῆς διακηρύξεως.

'Εάν αναλογισθώμεν, ότι ο κληρος τῆς επικρατούσης θρησκείας (τῆς 'Αγγλικανικῆς), άπας σχεδόν ανεξαιρέτως, εθεώρει τήν συγχωρητήριον διακήρυξιν ως παραβιάζουσαν τούς νόμους του κράτους, ως παραβίνουσαν τήν επίσημον βασιλικήν υπόστασιν και ως καταφέρουσαν πληγήν καιρίαν εις τὰ προνόμια και τό αξίωμα αυτου, δέν επιτρέπεται ίσως να άμφισβάλλωμεν, ότι τό περι ου ο λόγος διάταγμα εξέδωθη επίτηδες δια να περιούρησῃ δεινώς τόν κληρον εκείνον. Οι πολλοι επισκοποι μάλιστα, ότι ο Πέτρος (4) εξέφρασε τήν πρόθεσιν ταύτην δι' αίσχρᾶς τινος μεταφοράς, παρα τοις ανατολικῶς εθισμένους, ειπών, ότι θέλει αναγκάσει τούς κληρικούς αυτους να φάγωσι κόπρον, και τήν χειρίστην και βδελυκτοτάτην πάσης κόπρου. 'Αλλ' όσα τυρανική, όσα κακοήθης και ανήτον ή παραγγελία! ήδύνατο άρα γε ο 'Αγγλικανικός κληρος να άποποιήθῃ του να υπακούσῃ εις αυτήν; 'Ο βασιλεύς ήτο ούσαι αυθαιρέτος και αυστηρός' ή διαδικασία τῆς εκκλησιαστικῆς επιτροπῆς (5) συνοπτική, όσον ή δικαιοσύνη των στρατοδικείων. πᾶς δε τολμήσας να αντισταθῆ εκινδύνευε να έξωσθῆ, εντός μιας εβδομάδος, από τῆς εφημερίδας αυτου, σταρούμενος άπαντος του εισοδήματός του, ανακηρυττό-

(3) Κυρίως επρεπε να γραφώμεν τήν πόλιν ταύτην London, κατὰ τον Πουλεμαν' αλλ' επειδή επικράτησεν άχρι τούδε ή γραφή Λονδίνου, καθ' έτερον Αιτιωκόν τύπον London, μη μετακινήσωμεν τὰ καθεαυτά.

(4) 'Ο Πέτρος αυτος, ή μάλλον 'Εδουάρδος Πέτρος, ήτον 'Αγγλος 'Ιησουίτης, ιδιαιτερος του βασιλέως σύμβουλος και θερμότητος και παραλογώτατος συμπράκτωρ περι τό δυνακισθέντων έργων τῆς εις τόν Καθολικισμόν προσαγωγῆς άπαιτίας των ολέθριων συμβουλών εις αυτὸν ο βασιλεύς εκείνου εδοκεν δια άκροάσεως, συντέλλεσεν ο 'Ιησουίτης αυτος εις τήν καταστροφήν του όλου των Στουαρτών.

(5) Οι Θεοφιλείαι βασιλείς (Tudor), οι άρχαιτες τῆς 'Αγγλίας από τὰ τέλη τῆς 15ης εκατοστατηριδος μέχρι των άρχων τῆς 17ης (δρα τῷ 1602 κατέλαβε τον θρόνον ο πάππος του 'Ιακώβου Βον και άρχηγῆς των εν 'Αγγλία Στουαρ-

μενος άνικανος εις τό να λάβῃ πᾶν άλλο εκκλησιαστικόν αξίωμα, και αναγκάζόμενος ούτω να ψωμοζήτησῃ από θύρας εις θύραν. Και μεν, εαν σύμπας ο κληρος ανίστατο από κοινού εις τήν βασιλικήν θέλησιν, ήτο πιθανόν ότι και αυτος ο 'Ιακώβος δέν ήθελεν ίσως τολμήσει να τιμωρήσῃ δια μιᾶς 10,000 ενόχους. 'Αλλά καιρός δέν υπήρχε δια να γίνῃ τοιαύτη συνεννόησις. 'Τό διάταγμα εδημοσιεύθη τῆ 7 Μαΐου, τῆ δέ 20 επρεπε να αναγνωσθῆ ή διακήρυξις εις όλας τὰς εκκλησίας του Λονδίνου και των περίε αυτου. 'Εντός δεκατεσσάρων ημερών, όσα δραστηριότης και αν καταβάλλετο, δέν ήτο δυνατόν, δια τήν κατά τήν εποχήν εκείνην ατέλειαν των μέσων τῆς συγκοινωνίας, να γνωσθῆ ή πρόθεσις ουδέ του δεκατημορίου των καθ' άπαν τὸ βασίλειον εφημερίων. Και αυτών δέ των επισκόπων όλων δέν ήτον εύκολον να έρωτηθῆ ή γνώμη, εντός τόσο μικροῦ διαστήματος. Προς τούτοις, άποποιήθεις του 'Αγγλικανικού κλη-

τουδων 'Ιακωβος Αος) και εισαγαγοντες εις την χωραν ταυτην εν των διαμαρτυρομενων δόγμα, εσπετε- ρισθησαν συγγνωσας, ως προς την 'Αγγλικήν εκ- κλησίαν, άπασαν την πνευματικην κυριαρχίαν την όποιαν, ως προς την Καθολικήν, εΐχε ο Πάπας. 'Αλλ' ή υπεροχος αυη εξουσία δέν ειχε μετα- βιβασθη εις τον 'Ιακωβον Βον. εποια ήτον επι των Θεοδωριδων και επι αυτων των πρώτων Στουαρ- τιδων (του 'Ιακώβου Αου και του υιου αυτου Κα- ρόλου Αου, πατρος του τε Καρόλου Βου και του 'Ια- κώβου Βου). 'Ο νόμος ο άποδοσς εις τους Θεοδω- ριδας την διεκτάτην εκκλησιαστικην κυριαρχίαν εδωκε, μεταδ των άλλων, εις τον ήγεμόνα την άδειαν να υποστήσῃ δικαστήριον επιετρομημένων την άνάγκην, την προκατάληψιν και την τιμο- ρίαν άπάντων των εκκλησιαστικων πλημμελιμά- των. Δυνάμει τῆς άδειας ταύτης, συνέστη επι τῆς 'Ελισάβετ (ήτις είναι ή τελευταία βασίλισ εκ των των Θεοδωριδων οίκου) τό δικαστήριον τῆς ανωτάτης επιτροπῆς, τό όποιον, δια τῆς φοβηράς καταδιώξεως τῆς παρ' αυτου, επι πολλά ετη, ενεργ- ηθεισας, καθ' όλων των μη δημολογούντων τὰ δόγ- ματα τῆς επικρατούσης 'Αγγλικανικῆς θρησκείας, (είτε Καθολικων, είτε και διαμαρτυρομενων), το- σοϋτων μισος ενέπνευσε και εις αυτους τους μι- λιστα εις την επικρατούσαν θρησκείαν άφωσιωμέ- νους, ώστε, δρα τῷ 1640 συνήλθε τό μακρόν λε- γόμενον Παρλαμεντον, τό παρασκευάσαν και δι- ενεργήσαν την πτώσιν του Καρόλου Αου, ή ανω- τάτη εκείνη επιτροπή εθεωρήθη ως ή διαφορι- τέρα όλων των πληγών δσας έπασχε τό έθνος' δέν κατηγορήθη και αυτη και παν άλλο, εκκλησιαστικόν δικαστήριον ανεξαιρέτως. 'Επιλήθον' επετα ή κα- τάλειξη και ο θάνατος του Καρόλου Αου, 1649, τῆς 'Αγγλικῆς Ιστορίας. Μέχρι χρόνου διατέ- λουσε ούτος του Κρονονόλου, και μετά την ά- ποβίωσιν τουτου, ή καινιόρθωσις των Στουαρτιδων, 1660, δια τῆς εις τον θρόνον αναβάσεως του Καρόλου Βου (υιου πρεσβυτέρου του Καρόλου Αου και άδειφου και προκατόχου του 'Ιακώβου, Βου. Τό

μου να αναγνώσῃ τήν διακήρυξιν, φόβος υπήρχε μή- πως οι των άλλων αίρέσεων διαμαρτυρόμενοι, πα- ρεγγούντες τήν άποποίηση ταύτην, και απελπισθέντες του να τύχωσιν οιασδήποτε ανεξέθρησκείας παρά του 'Αγγλικανικού κλήρου, προσειμώσιν άπαν αυτων τό βάρος εις τήν πλάστιγγα τῆς αλήθειας.

'Οθεν ο κληρος εδίστασεν επί πολὺν χρόνον, και ο διαταγμός αυτος είναι αξίος συγγνώμης, διότι τινές των επιστημοτέρων και μάλιστα εν εύνοία του κοινου διατελούντων λαϊκων συνεβούλευον μάλλον τήν υπο- ταγήν, θεωρούντες, ότι ή μεν από κοινου αντίστασις ήτο δυσεπίτευκτος, ή δέ αντίστασις τινων μόνον κλη- ρικων ήθελεν άποβῆ εις αυτους, μεν ολέθρια, εις δέ τήν εκκλησίαν και τό έθνος μικράς ωφέλειας πρόξενος. Ταυτα ιδίως επρέσβευον ο 'Αλιφαξ (Halifax) και ο Νοττιγγάμιος (6) και εντούτοις ή τεταγμένη ήμερα

τε τό Παρλαμεντον επέτρεψῃ μεν πάλιν τήν ύστασιν κατωτέρων των εκκλησιαστικων δι- κασιων, τὰ όποια εθεώρει άπαιτήτα εις τήν διεξαγωγήν των εκκλησιαστικων υποθέσεων τῆς ανωτάτης όμως επιτροπῆς εν μόνον την άνόρθωσιν δέν εφήμισεν, αλλ' και ρητοσ τῆν όριστικήν κα- τήρησιν επανέλθει. Ουδέν ήτινι ο 'Ιακωβος Βον, τῷ 1686, συνεκρότησεν αυθαιρέτως την ει- ρημένην επιτροπήν, θεωρήσας προσπορώτερον να μεταχειρισθῆ, προς άποκατάστασιν του Καθολι- κισμου εις την 'Αγγλίαν, αυτην εκείνην την επε- ροχον κυριαρχίαν, την όποιαν άλλοτε οι Θεοδω- ριδαι εσπετερίσθησαν δια να επιτρέχωσι τήν κα- τάλειψιν του Καθολικισμου και την παγίωσιν του 'Αγγλικανικού δόγματος. Αυτη λοιπόν είναι ή επιτροπή περι ης γίνεται λόγος εν τῷ κεμίνω.

(6) 'Ο υποκόμις 'Αλιφαξ ήτον ο μεγαλοφυέτε- ρος και ο μετριοπαθέστερος των πολιτικων ανδρων τῆς εποχῆς εκείνης' επι πολὺν χρόνον διετέλεισεν έπιοργος του Καρόλου Βου και αυτου του 'Ια- κώβου Βου. εχωρηθη δέ από τουτου, μη θελήσας να συμπράξῃ εις τους επιβουλους αυτου σκοπους κατὰ του θρησκείματος και του πολιτεύματος, και διετέλει έκτοτε αντιπολιτευόμενος. 'Αλλ' εκ φύ- σεως και εκ συστήματος έχθρός όν πάσης βίαις, επεδίωκε τήν νόμιμον, τήν ειρηνικήν διόρθωσιν των πραγμάτων και εζητήσε μέχρι τέλους, αν και μεταίως, να υποφύγῃ τήν καταστροφήν του οικου των Στουαρτιδων. — 'Ο κόμις Νοττιγγάμιος εδρα τό γένος από οίκου περιωρόμην επί τῆ ρο- μεμαθείς αυτου. 'Ο άδαφός του πάππου του υπῆρ- ξε σφραγιδοφύλαξ του Καρόλου Αου και ο πατήρ του, σφραγιδοφύλαξ του Καρόλου Βου. 'Ετο δέ και αυτος νομικός λόγος. άξιος και ρήτωρ διάση- μος, μάλιστα δέ διεκρίνετο επί τῆ χρηστότητι του βίου, πράγμα άπάντων εις τους χρόνους τουτου τῆς 'Αγγλικῆς Ιστορίας. Μέχρι χρόνου διατέ- λεσε υπερχαρος θερμός τῆς μορφηκῆς εξουσίας, αλλ' ή άπροκάλυπτος κατὰ των θεμελιωδων του κράτους νόμιμη επιβολή, εσπρωξε και τουτου τε- λευταίου εις τήν αντιπολιτευσιν.

προσγγίζαν, οὐδεμία δὲ ὑπῆρχε συνεννόησις, οὐδεμία δριστην ἀπόρραξις.

Ἐν τῇ ἀμνημονίᾳ ταύτῃ, οἱ ἐτεροδοξοῦντες διαμαρτυροῦμενοι (δηλαδή οἱ διαμαρτυρούμενοι μὲν, ἀλλὰ διαφωνοῦντες πρὸς τὰ Ἀγγλικανικὰ δόγματα) τοῦ Λονδίνου, ἐκτῆσαντο δικαίωμα εἰς τὴν αἰδίον τῆς πατρὸς αὐτῶν εὐγνωμοσύνην. Μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις ἤλπιζεν ὅτι θέλουσι ταχθῆ μετ' αὐτῆς. Τῶντι ὀλίγοι τινὲς τῶν δραστηριοτέρων καὶ ταραχωδετέρων ἱεροκηρῶν αὐτῶν, ὑπέβαλον ἀναφοράς ὑπὲρ τοῦ πολιτικοῦ συστήματος τοῦ βασιλείου. Ἄλλοι δὲ μνησικακοῦντες διὰ τὰ πολλὰ δεινὰ ὅσα ἔπαθον ἄλλοτε ἀπὸ τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, ἀπὸ τοῦ οἴκου τῶν Στυαρτιδῶν, ἔχαιρον βλέποντες τὴν τυραννικὴν βασιλείαν καὶ τὴν τυραννικὴν ἱεραρχίαν χωρισθείσας ἀπ' Ἀλλήλων δι' ἔγθρας πικρίας καὶ ὑπερθεματιζούσας ἤδη διὰ τὰ ἐπιτύχουσι τὴν συνδρομὴν τῶν αἰρέσεων αὐτῶν, τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἀπὸ κοινοῦ κατεδίωκον καὶ κατεργάζοντο. Ἄλλ' ὅσοι φησὶν καὶ ἂν ἦτο τὸ αἰσθημα τοῦτο, καιρὸς ἦτο νὰ τὸ ἐγκαταλείψωσι, ἀνάγκη ἦτο ἤδη νὰ ἐκλεξοῖσι τὴν σημαίαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐμελλόν νὰ ταχθῶσι· καὶ οἱ ἐτεροδοξοῦντες διαμαρτυροῦμενοι τῆς πόλεως ἔδραμον γενναιοφρόνως εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν θεμελιωδῶν τοῦ Κράτους νόμων ἄμυναν, συνασπίσται, ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ, γενόμενοι τοῦ κλήρου τῆς ἐπικρατοῦτος θρησκείας. Ὁ Βάξτερος (Baxter), ὁ Βάτς (Bates) ὁ Οὐότος (Howe) (7) διεκρίθησαν διὰ τὴν σπουδὴν τὴν ὁποίαν

(7) Ἐπισκοπὸν πρεσβυτεριανῶν ἱεροκήρυκες παθόντες ἄλλοτε πολλὰ, καθ' ἣν ἐταχθῆν ἔφηρησεντο οἱ κατὰ τῶν ἐτεροδοξοῦντων διαμαρτυροῦντων τόμοι. Ὁ Ριχάρδος Βάξτερος ἰδίως, ἐβδόμη-κοιτοῦτος ἦδη ὢν, εἶχε καταδικασθῆ, πρὸ τριετίας, εἰς χρηματικὴν ποινὴν καὶ εἰς φυλάκιον, μόνον διὰ τὴν ἐπισημοσύνην τὴν νέαν διαθήκην, τὰ παραπονεθῆ μετὰ τινος πικρίας ἕνεκα τῆς καταδωκείας τὴν οὐσίαν ἐπισκοπῶν οἱ ἐτεροδοξοῦντες. Ὁ Ἰωάννης Οὐότος, ἀθιμῆσας, εἶχε ἀνυγκασθῆ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βασίλειον.

Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀντεπολιτεύθησαν ἤδη εἰς τὴν βασιλικὴν διακίρην, τὴν ἐπαγγελολογίαν αὐτοῖς ἀνεξέθρησκαιαν καὶ ἰσορρομίαν ἀντεπολιτεύθησαν δὲ διὰ δύο λόγους πρῶτον, διότι ἐδυσπίστουν εἰς τὴν εὐλιχρίειαν τῶν βασιλικῶν ὑποσχέσεων, ὑποπεινότες εὐλόγως, ὅτι τὰ ἀγαθὰ ταῦτα δὲν ἐπιτρέπονται εἰς αὐτοὺς εἰρῆ μόνον διὰ τὰ παραχωρηθῶσι καὶ εἰς τοὺς Κυθολικούς, ὅτινας, διὰ τῆς γεφύρας ταύτης τῆς ἰσορρομίας, ἐμελλον μετ' αὐτῶν νὰ μεταβῶσι εἰς προνομιοῦτον θέσιν καὶ νὰ λάβωσι ἅπαντα τοῦ κράτους τὰ ἀξιώματα δεύτερον, διότι αἱ θρησκευτικαὶ αἰρέσεις τῆς Ἀγγλίας ἀντεσκόλουν καὶ εἰς ἕτερας τινὰς πολιτικὰς δοξασίας καὶ μερίδας. Οἱ Καθολικοὶ ἐν γένει ἦσαν ὅπαδοι τῆς ἀπολύτου βασιλείας· οἱ ἀγγλικανιστῶν ἤθελον βασιλείαν συνταγματικὴν μὲν, καθιεροῦσαν ὅμως τὴν ὑπερῶν τῆς βασιλείας· οἱ πρεσβυτεριανοὶ ἀπεξίτουν

κατέβαλον περὶ τὴν συγκρότησιν τῆς συμμαχίας ταύτης, ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐνεπνεοντο ὁμῆπαντες οἱ Καθαρίται (8) κατέστησε τὸ ἔργον εὐχερῆς. Ὁ Ζῆλος τῶν ποιμνίων ὑπερέβαλε τὸν ζῆσον τῶν ποιμένων. Βίς τοῦ: ἱεροκήρυκας τῶν πρεσβυτεριανῶν καὶ τῶν ανεξαρτήτων (9), ὅσοι ἀπέκλειον εἰς τὸ νὰ ταχθῶσι μετὰ τοῦ βασιλείου κατὰ τῆς ἐπικρατοῦτος ἐκκλησίας, ἀνηγγέθη βητώς, ὅτι, ἐάν δὲν μεταβῶσι τρόπον, οἱ ἐνορίζαι αὐτῶν δὲν θύλουσι (10), ὅσοις ἤλπισεν ὅτι θέλει κατορθῶσαι νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν βασιλικὴν μερίδα ἰδὲ πλεῖστον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, αἴφνης εἶδεν ἐκπύον περιφρονούμενον καὶ μισούμενον ὑπ' ἐκείνων οἷτινες πρὸ μικροῦ ἐτίμων τὸν ἄνθρωπον ὡς πνευματικὸν πατέρα, περιστῆ εἰς δεινὴν ἀθυμίαν

βασιλείαν συνταγματικὴν, μᾶλλον φιλοθελήσαν οἱ ἀνεξάρτητοι ἐπαρθενοῦν δημοκρατικὰ φρονήματα. Οἱ πρεσβυτεριανοὶ ἄρα ἐθεώρουν τὴν συγγρητήριον διακίρην ὅχι μόνον ὡς ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ὡς κατὰ τὸν καὶ ἐπισημοσύνην καὶ ἐκδοθεῖσαν ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν βουλῶν.

(8) Ἦτοι οἱ πρεσβυτεριανοὶ. Οἱ Ἀγγλικανιστῶν ἢ ἐπισκοπικῶν προσγγίζον, πολὺ εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν διεσῆρσαν κατὰ μέρη μέρη τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς θέας λατρείας, τὴν ἐπισκοπικὴν ἱεραρχίαν, καὶ, ὡς ὑπέρτατον τῆς ἐκκλησιαστικῆς κυριαρχίας, ἀντὶ τοῦ Πάπα, ἀνεγνώρισαν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κράτους, τὸν βασιλέα· οἱ πρεσβυτεριανοὶ ἢ καθάρται, ἐξεναντίας, ἐθεώρουν τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἄνω ἀνεξέθρησκαιαν τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινῆς κυβερνήσεως· δὲν ἐπέτρεπον εἰς ταύτην τὴν μέθρην τοῦ πολιτεύματος, τῆς λειτουργίας κ. τ. λ. τῆς ἐκκλησίας, ἀπέκρινον αὐτῶν ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς θέας λειτουργίας, δὲν ἀπέδιδον τὴν ἐπισκοπικὴν ἱεραρχίαν καὶ ἤθελον νὰ ἀργασίωσι τὴν ἐκκλησίαν διὰ συνόδων, ὅπως κοινολογευτικῶς.

(9) Οἱ ἀνεξέθρησκαι ἐδογματίζον τὴν ἐπισημοσύνην τῆς ἀντιθέσεως, ἀρθενοῦντες, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν κατὰ τὸ αὐτοῦ δοκοῦν, δι' ἃν δὲν εἶναι ἀντιθέτου ἐκκλησιαστικοῦ συμβόλου. Ἀναλόγως δὲ τῶν θρησκευτικῶν ταύτων δογμάτων, ἐπαρθενοῦν καὶ ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ πράγματα τὴν δημοκρατίαν.

(10) Ὁ Οὐότς ἦτο πρεσβυτεριανός, ἀπαλαμβάνων ὑπὸ τῆς τινὸς καὶ ὡς ἱεροκήρυξ καὶ ὡς συγγραφεύς. Ὅταν, κατὰ Ἀπριλίον τοῦ προηγούμενου ἔτους, ὁ βασιλεὺς ἐξέδωκε τὴν πρώτην συγγρητήριον διακίρην, καὶ ἠγωνίσθη παρὰ τὸν Θεόν νὰ πρὸςλάβῃ εἰς τὴν μερίδα αὐτοῦ τὸν ἐτεροδοξοῦντα διαμαρτυροῦμενον, ὁ Ἀ. Λούδοις ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ὀλίγων ἱεροκηρῶν τῶν αἰρέσεων ταύτων, ὅτινας ἐγείνησαν ἀρθενοῦν νὰ βοηθήσωσι τὸν βασιλέα. Πρωσπαεῖσθη δὲ ἡ αὐτὴ τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς χύριτος τὴν ὁσίαν ἀπέριμιν εἰς τὸν νῦν αὐτοῦ, καταδικασθέντα προηγούμενος ἐπὶ προδοσίᾳ.

καὶ ἐγένετο ἄρπυξ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ κοινοῦ. Προσβαίει δὲ προσήλθον εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν κληρικῶν τοῦ Λονδίνου, ἱκετεύοντα αὐτοὺς νὰ μὴ κρίνωσι περὶ ἀπάντων τῶν ἐτεροδοξῶν ἀπὸ τῆς δουλοπρατοῦς κολακείας τὴν ὁποία ἐπέδειξαν ἐσχάτως τινὲς εἰς τὴν κυβερνήσιν, καὶ παροτρύνοντα αὐτοὺς, ὡς πρωτοστάτας τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀγῶνος, νὰ ἐγκρατεῖται ἀνδρείως ἀμυνόμενοι ὑπὲρ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν δικαιωμάτων τῆς Ἀγγλίας (11). Αἱ διαβεβαίσεις αὐταὶ εἰσῆγον εὐφροσύνην καὶ εὐγνώμωνας δεξιότητας· πολλὴ ὅμως ἔτι ὑπῆρχεν ἀμνηχανία καὶ διαφωνία μεταξύ ἐκείνων οἷτινες ἐμελλον νὰ ἀποφασίσωσι ἂν θέλωσι ὑποταχθῆ εἰς τὸ βασιλικὸν διάταγμα ἢ ὅχι. Ἰερεῖς τοῦ Λονδίνου, οἷτινες ἐθεωροῦντο τότε ἐν γένει ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τοῦ τάγματος αὐτῶν, συνεκρίθησαν συνέλευσι, ἐν ᾗ παρεστήθησαν δέκα κέντε θεολόγοι, διὰ νὰ προσέλθῃ εἰς αὐτὴν Ἰλλόττων, ὁ οἰκονόμος (12) Καντερβούριος (13) ὁ ἐνδοξότατος ἱεροκήρυξ τῆς ἐποχῆς· ἐκείνη, ἠγέρθη ἀπὸ τῆς κλίνης· εἰς ἣν ἐκαίτο νοσηρ· παρήσαν δὲ ἐπι, Σχερλόκιο (Sherlock), ὁ προϊστάμενος τῆς ἐνορίας τοῦ Ναοῦ, Πατρίκιος, ὁ οἰκονόμος Πετερβουρίας (14) καὶ ἱεροκήρυξ τῆς αἰτιολογίας ἐνορίας τοῦ ἐν Κοβεντγαρθίῳ Ἁγίου Παύλου, καὶ Στιλλιγφιήτιος, ὁ Ἀρχιδιάκονος τοῦ Λονδίνου καὶ οἰκονόμος τῆς μητροπόλεως τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ἡ ἐκκεκρυψασα τῆς συνέλευσεως γνώμη ἐφαίνετο αὐτᾷ ἐν γένει, ὅτι συμφέρει νὰ ὑποταχθῶσι εἰς τὸ βασιλικὸν διάταγμα· ἢ δὲ εἰς ἕξαστο νὰ ἀποβαίῃ σφοδρὰ καὶ

(11) Οἱ ἐτεροδοξοῦντες παρίστανται ἐνταῦθα, ἔχοντες πρὸς τοὺς ἐπισκοπικοὺς κοινὴν συμφῆρην οὐ μόνον ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ θρησκευτικὰ, διότι, αἱ καὶ διαφωνοῦντες κατὰ πολιτὰ πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐκκλησίαν, ἦσαν ὅμως συγγρητέροι αὐτῆς ἢ τοῦ καθολικισμοῦ τῶν ὁποίων ἐπαρθενοῦν ὁ Ἰάκωβος Β' καὶ ἡθελε νὰ ἐπαγαγῆ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τοῦτο δὲ ἰδίως εἶχε κοινὸν πρὸς τοὺς ἐπισκοπικοὺς, ὅτι διετέλουν ἄπιντες διαμαρτυροῦμενοι κατὰ τῆς Παπικῆς κυριαρχίας.

(12) Ἀγγλιστὴ μὲν Dean, Γερμανιστὴ δὲ Dechan ἢ Dechant, Γαλλιστὴ δὲ Doyen ὀνομάζεται ὁ δεύτερος συνήθως τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματοῦχων τῶν ἀποτελούντων τὸν κληρικὸν σὺλλογον πάσης ἐκκλησιαστικῆς διαμαρτυροῦμενων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀξιωματοῦχος οὗτος εἶναι ἐπιτετραμένους τὴν ἐπιστολίαν τῶν ἰσοσκερικῶν τοῦ σὺλλόγου πραγμάτων, ἐνομιλοῦμαι εὐλόγον νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς αὐτὸν, ἐκ τῶν κληρικῶν τίτλων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, τὸν τοῦ Οἰκονόμου.

(13) Τὸ Δαρσέριον τοῦ Πι. Ιεμίου, μετανομοσθῆν βραδύτερον ἀπὸ τὸν ἔθρονον τὸ ὁποῖον κατέχει εἰς τὸ μεσημβρινονατολικώτατον τῆς Ἀγγλίας, τῶν καλουμένων Καντλιν, Cantuar, ἐξ ὅτ τὸ σημερινὸν ὄνομα Canterbury.

(14) Τὴν ὁσίαν ἐφαρμόζωμεν τινὲς ἐταύτισαν μετὰ τὴν Πετεουαρίαν τοῦ Πι. Ιεμαίου.

ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρει δεινὰ ἀποτελέσματα, ἂν τὸ ζήτημα δὲν ἐλύετο διὰ τῆς σταθερότητος καὶ τῆς συνέσεως τοῦ Ἐδουάρδου Φουόλερου, παρερημερίου μὲν τοῦ Ἁγίου Ἀγιδίου (St. Giles), ἀνήκοντος δὲ εἰς εὐσέθρμον, ἀλλ' ἀξίολογον θεολόγον τάξιν, ἠτίσι συνεβίβηκε τὸν πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν ἔρωτα δι' οὗ διεκρίνετο ἡ σχολὴ τοῦ Καλουότου, μετὰ τὴν θεολογίαν τῆς τοῦ Ἀρμινίου σχολῆς (15). Ὁ Φουόλερος ἀναστάς εἶπε « Νομίζω χρέος μου νὰ ὀμιλήσω παρῶσιν· τὸ ζήτημα εἶναι τὸσον ἄπλουν, ὥστε ἡ συζήτησις δὲν δύναται νὰ φωτίσῃ περὶ τὸ ἄνωμα, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ τὰ ἐρεθίσῃ. Ἐξέστην ἐκαστὸν νὰ εἴπῃ, καὶ ἡ οὐ ἄλλὰ ἐγὼ δὲν δύναμαι ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ὑπεδελθῶ εἰς τὴν ψῆφον τῶν πλειόνων. Αὐκοῦμαι ἀν γίνω τυχὸν πρᾶξις διχοστασίας δὲν δύναμαι ὅμως ἐν συνεσῆσει, νὰ ἀναγκάσω τὴν διακίρην ταύτην, ὁ Ἰλλόττων, ὁ Πατρίκιος, ὁ Σχερλόκιο δὲ Στιλλιγφιήτιος ἀπερῆσαντο, ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς γνώμης· ἢ πλειονοψηφία ὑπέκρυψε εἰς τὸ κράτος τοσοῦτον περιθώριον μειονοψηφίας καὶ συνετάχθη ἤδη ἀπόφασις, δι' ἣς ἅπαντες οἱ παρθευέτατες συνεκρυεῖσθησαν πρὸς ἀλλήλους, νὰ μὴ ἀνιχνώσωσι τὴν διακίρην. Ἠρώτως ὑπέγραψε τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὁ Πατρίκιος, δεύτερος δὲ ὁ Φουόλερος, καὶ τὸ ἔγγραφο, περὶ τὸ ἔγραψεν εἰς τὴν πόλιν, ὑπεγραφή τυχίστα ὑπὸ ἀγδοχότα καὶ κέντε ἱερέων.

Ἐν ταύταις πολλοὶ ἐπίσκοποι ἐβουλεύοντο ἐν ἀμνηχανίᾳ περὶ τοῦ πρακτέου. Τῆ 12 Μαΐου, συνήλθη περὶ τὴν τράπεζαν τοῦ Μητροπολίτου τῆς Ἀγγλίας, ἐν Λαμβέθῳ (16), δημόσιος ἐμθρῆς καὶ λογίᾳ μετὰ τῶν συνδέκτων ἦσαν Κόμπτων, ὁ ἐπίσκοπος Λονδίνου, Γύρμερος, ὁ ἐπίσκοπος Ἑλλάς (Ely), ὁ ἰθὺς (White), ὁ ἐπίσκοπος Πετερβουρίας, καὶ Γενάσιον, ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου· εἰς τὴν ἐμθρῆσιν ταύτην εἶχε προσκληθῆ καὶ ὁ Ζελλωτῆς τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀδιάσπαστος αὐτῆς φίλος Κόμης Κλαρέδων (17), ὁ δὲ Καρτουρίτιος (Car-

(15) Ἰάκωβος Ἐρμίνιος ἢ Ἀρμίνιος, τὸ γένος Ὀλλανδός, καθηγητὴς ἐν Λουδβόνῳ τῷ Βατικῶν (Leyden) ἀπὸ τοῦ 1602 ἔτους, καὶ ἀρχηγέτης γενόμενος μίας τῶν πολιτικῶν αἰρέσεων τῶν διαμαρτυροῦμενων, ἦτις καθυπέβαλε πολὺ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν κοσμικὴν ἀρχήν.

(16) Τὸ Λαμβέθον ἦτο ἄλλοτε πόλις ἰδίως τῆς Ἀγγλίας, σήμερον δὲ ἀποτελεῖ τὴν ἀνατολικὴν ἀκρὸν τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ταμῆσεως ποταμοῦ. Ἐνταῦθα δὲ κατεῖται τὸ ἱερόμενον Παλάτιον τοῦ Λαμβέθου, ἦτις τὸ κατάστημα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντερβούριου.

(17) Ὁ κόμης Κλαρέδων ἦτο πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Ἐδουάρδου Ἰδου (Hyde), κληρικὸς Κλαρέδωνος, διατελέσαντος πρῶτον μὲν πιστοστάτου τοῦ Καρόλου Α', πρωθυπουργοῦ δὲ τοῦ Καρόλου Β', καὶ ἀναδειχθέντος συγγραφεύς διασῆμου. Ἡ πρώτη σύλλογος τοῦ Ἰακώβου Βου (sup) ἦε οὗτος ἐγέννησε τὰς δημοθυγατέρας, Μαρίας καὶ Ἄννας, αἷτινες βραδύτερον, μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν, ἐβασίλευσαν ἄλληλο-

(wright) επίσκοπος Κεστρίας (Chester), παριστέδους πιθανώτατα ως κατάσκοπος. Ενθά λοιπόν ήτον αὐτός παρών, αὐθεμία ἤδ' αὐτοῦ νὰ γίνῃ εὐκρινῆς λόγων διαμειψίς ἅμα ὁμοῦ ἀπελθόντος αὐτοῦ, προσέθη καὶ συνεζητήθη τὸ μέγα ζήτημα τὸ ὁποῖον καταθερβεῖ πάσαι τὰς καρδίας. Ἡ γενικὴ γνώμη ήτον, ὅτι ἡ διακρίσις δὲν πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ ὅθεν ἐγράφησαν ἀμέσως πρὸς πολλοὺς ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων ἀρχιερέων τῆς ἐπαρχίας (18) Καντερβούρας ἐπισκοπῆ, δίδων προσηλασθῆναι νὰ ἐπέλθωσιν ἀμελλητί εἰς Λονδίον διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς πράξεις τοῦ Μητροπολίτου αὐτῶν εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις. Καὶ ἐπειδὴ ήτο πιθανώτατον, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἤθελον ἀποσφραγισθῆναι, ἐν ἐδίδοντο ἐπισήμως εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τῆς πρωτεύουσας, ἐτάλασαν, δι' ἐπιπέων καὶ διὰ διαφόρων ὁδῶν, εἰς τὰς προσεχέστερας ταχυδρομικὰς κλέεις τῆς ἐπαρχίας. Ὁ ἐπίσκοπος Οὐίγκεστρίας (Winchester) (19), ὅστις εἶχε δώσει περὶ Σαδγέμστρον (20) τραπὶ τῆς εἰς τὸν Ἰάκωβον Βον ἀσπίδωστος αὐτοῦ δείγματα, ἀπερῆσθα, καίπερ νοσῶν, νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ δὲν εἰμπόρεσσ' νὰ ὑπερέβῃ τὴν κίνησιν τῆς ἀμάξης. Ἡ πρὸς τὸν Γουλιέλμον Λούδιον, ἐπίσκοπον Νορουίκου, διευθυθεῖσα ἐπιστολὴ, ἐκρατήθη ὑπὸ τινος ταχυδρομικῆς ἐπιστάτου, καὶ ται τοσαύτης ληφθείσης προνοίας ἵνα προληφθῆ τοιοῦτό τι, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος, ὅστις οὐδένας τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ήτον ὑποδέεστας κατὰ τὸν θάλαρον καὶ τὸν ἕλλον εἰς τὴν προκειμένην κοινήν τοῦ ταχυδρομικοῦ αὐτοῦ ὑπόθεσιν, δὲν ἔφθασεν εἰς Λονδίον ἐν καιρῷ. Ἐξεναντίας δὲ ὁ ὁμώνυμος αὐτοῦ Γουλιέλμος Λούδιος, ἐπίσκοπος Ασασπόβλεως (St. Asaph), ἀνὴρ εὐλαβῆς, χρηστός καὶ λόγιος, ἀλλ' ἀσθενῆς ἔχων τὴν κρίσιν καὶ ταρσοθεῖς δακτυλῶν τὴν διάνοιαν διὰ τῶν ἐπιμόνων προσπαθειῶν τὰς ὁποίας κατέβαλεν ἵνα ἀνεύρῃ τι περὶ τοῦ Πάπα καὶ τοῦ βασιλέως τῆς

διωδύχως τῆς Ἀγγλίας) ήτο θυγάτηρ τοῦ ἀρχαίου ἔκλεινον κόμητος Κλαρένδωνος καὶ ἐπομένως ἀδελφῆ τοῦ περὶ αὐτὰ θα δ λόγος ὑλοῦ. Ἐίχε δὲ καὶ ἕτερον υἱὸν ὁ γέρων κόμης, τὸν Λαυρέντιον Ἰόνην, διατελέσαντα πρωτοπυργῶν τοῦ Ἰακώβου Βον, ἐνῶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς, ἀγῶν ἐσφυρίσθησε ἐπὶ τινι χρόνῳ ὡς ὑπουργός, διατίθηθαι ἔπειτα ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας. Ἄλλ' ἀμφότεροι πρὸ μικροῦ ἐπαύθησαν τῶν ἀξιώματων αὐτῶν, διότι δὲν ἠθέλησαν, ἐξομοσάμενοι τὸ ἴδιον θρήσκευμα, νὰ ἀσπασθῶσι τὸν Καθολικισμόν.

(18) Δηλαδή τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς ἐπαρχίας, εἴας ἡ Ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία ἔχει δύο ἐν Ἀγγλίᾳ, τὴν τῆς Καντερβούρας καὶ τὴν τοῦ Ἐσθόρκεου. Ἄλλ' ὁ Ἀρχιεπισκοπικός Καντερβούρας εἶναι ἀνώτερος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ἐσθόρκεου καὶ ἐνωμοῦλεται μητροπολίτης Ἀγγλίας καὶ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ βασιλείου.

(19) Ἄθη εἶναι ἡ Οὐέντα τοῦ Πτωλεμαίου, Venta Belgarum παρὰ Ῥωμαίους.

(20) Περὶ τῆς ἐν Σαδγέμστρον μάχης, ἴδε κατωτέρω τὴν στήν 26.

Γαλλίας εἰς τὰς προφητείας τοῦ Δαυὶλ καὶ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, ἐδράμεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν καὶ ἐφθάσε τῆ 16 Τὴν ἐπιούσαν προσήλθον ὁ καλὸς κάγαθος Κήνιος (Ken), ἐπίσκοπος Βαθης (21) καὶ Οὐελλιδῶν (Wells), ὁ Λάκιος (Lalke), ἐπίσκοπος Κικεστρίας (Chichester) καὶ ὁ Ἰωνάθαν Τρελαουναίος, ἐπίσκοπος Βριστολίου, ὅστις εἶχε τὸ γένος ἀπὸ ἀρχαίου καὶ περιβλέπτου Κορνουαλικῆ οἴκου.

Τῆ 18 συνεκατόθη ἐν Λαμβέθρῳ σύνοδος ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀδελφῶν, ἐν ἧ παρευρέθησαν ὁ Γιλδῶτων, ὁ Γενίσιον, ὁ Στιλλιγγφλῆτιος, ὁ Πατρίκιος καὶ ὁ Σχερλόκιος. Πρὸ πάντων ἀνεγνωσθησαν μετὰ κατανοήσεως αἱ συνήθειαι εὐχαί, ἐπειτα δὲ μετὰ μακρῆν συζήτησιν, ἐγράφη, ἰδιοχειρῶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Σαγκροφτίου, ἀναφορὰ ἐκθέτουσα τὴν κοινήν πρόθεσιν. Κίναί βέβαιον, ὅτι τὸ ὕψος αὐτῆς δὲν ήτο πολλὰ κομψόν, αἱ δὲ βαρεῖαι καὶ ἀπειρέκαλοι εἰσὶναι χλευασμὸν τινά, τὸν ὁποῖον δὲν ὑπέφερε μ' ὄσσην εἰς ἄλλας εὐτοχεστεράς δοκιμασίας ἐδείξην ἀνοχήν. Τὸ πραγματικὸν ὅμως μέρος τοῦ ἀξιοσημειωτέου τούτου ἐγγράφου ήτον ἐπιτηδείωτατον, ἐπιμολῶς ἀπέφραγε πᾶν δαῖγμα ἀνευλαθείας πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἢ ἀντιπαιτείας πρὸς τὰ ἄλλα θρησκευματα ἐξεναντίας ἐθελοῦσιν τὸν βασιλέα, ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι καὶ ἕδη, ὡς ἀνέπειτα πιστῆ εἰς τὸν Ὀρόνον ἔθεβαλον προστάτους αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι, ἐν τῷ προσήκοντι ῥέθω καὶ τόπῳ, ὡς μέλη τῆς ἀνω βουλῆς, ἠδύναντο νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι σέβονταί τὴν συνείδησιν τῶν ἑτεροδόξων τῶν ἄλλ' αἱ βουλαὶ, ἐπὶ τῶν προηγουμένων καὶ ἐπὶ τῆς ἐνεστῶσης κυβερνήσεως, ἀπερῆσαντο, ὅτι ὁ ἡγεμόν δὲν λέγει, κατὰ τὸ πολίτευμα, τὸ δικαίωμα τῶν ἀπαλλαγῆναι τινὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ρυθμιζόντων τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα νόμων. Ὅθεν ἡ διακρίσις εἶναι παράνομος, καὶ οὐδ' ἡ σύνεσις, οὐδ' ἡ τιμὴ, οὐδ' ἡ συνείδησις ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς ἀναστρεφόμενους νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν δημοσίωσιν παρανομῶν διακηρύξεως, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου, καὶ ἐν καιρῷ τῆς θείας λειτουργίας.

Τὸ ἐγγράφον τούτου ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ καὶ ὑπὸ ἑξ' αὐτοῦ ἐπισκόπων, Λούδιου τοῦ Ἀσασπόβλεως, Τυρνέρου τοῦ Ἐλῶας, Λακίου τοῦ Κικεστρίας, Κηνίου τοῦ Βαθης καὶ Οὐελλιδῶν, Οὐίτιου τοῦ Πετερβουρζίας καὶ Τρελαουναίου τοῦ Βριστολίου. Ὁ ἐπίσκοπος Λονδίνου δὲν ὑπέγραψεν ὡς καθυποβεβλημένος εἰς ἀρχίαν. (22)

Ἦτο δὲ ἕδη ἑσπέρα τῆς παρασκευῆς, καὶ τῆς

(21) Βάθη εἶναι τὰ ἴδιον ὅτι ῥεμά τῶν ἡρταίων, Aquas calidae.

(22) Ὁ Ἐξίρκιος Κόμητις, ἐπίσκοπος Λονδίνου, δὲν εἶχε μὲν διακεκριμένον κωνάκιον καὶ ἐπιστήμην, ἔργων ὅμως ἐν τῇ ἀνω βουλῇ ὡς ἐκ τῆς ἐπιφανοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς. Πρὶν ἢ χρηματικῶς ἰερωμένους, ἐπηρθεῖσαν ὡς πραγματικῶς καὶ ἔσσωλιν εἶναι περὶ τὸν τράπην καὶ τὸ ἕδος ἔργῳ τῶν τοῦ ἀρχαίου τοῦτον ἐπαγγέλλομαι, διετίθει δὲ πρὸ καιροῦ ἀντιπαιτεῖας καὶ ἐκέρει τὸ πρῶ-

πρωίαν τῆς κυριακῆς ἐπρεπε νὰ ἀναγνωσθῆ ἡ διακρίσις εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ Λονδίνου ἀνάγκη λοιπόν ήτο νὰ ἐγγχειρισθῆ ἡ ἀναφορὰ ἀμελλητί εἰς τὸν βασιλέα. Ὅθεν οἱ ἑξ' ἐπίσκοποι ἐπορεύθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Οὐίτεάλλης (23). Ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καθὸ πρὸ καιροῦ ἀποκεκλεισμένος ὦν τῆς αὐλῆς, (24) δὲν συνώδισεν αὐτοὺς, ὁ δὲ Λούδιος, καταλιπὼν τοὺς πέντε συναδέλφους εἰς τὴν περὶ τὰ ἀνάκτορα κειμένη οἰκίαν τοῦ Λόρδου Δαρτμουθίου, προσήλθεν εἰς τὸν Συνδερλάνδιον (25) καὶ παρεκάλεσε τὸν ὑπουργὸν τούτον νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀναφορὰν καὶ νὰ μάθῃ πότε εὐδοκεῖ ὁ βασιλεὺς νὰ τοὺς δεχθῆ. Ὁ Συνδερλάνδιος δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀναφορὰν, φοβούμενος μὴ παρεκτραπῆ τοῦ καθήκοντος, ἐπορεύθη ὁμοῦ ἀμέσως πρὸς τὸν βασιλέα, ὅστις διέταξε νὰ προσέλθωσιν οἱ ἐπίσκοποι. Ὁ Ἰάκωβος εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τοῦ ὄργανου αὐτοῦ, τὸν Καρτουρρίτιον, ὅτι οὗτοι ήσαν διατεθειμένοι νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὸ βασιλικὸν διατάγμα, ὅτι ἐπιθύμουν μόνον μικρὰς τινος τυπικῆς τροπολογίας, καὶ οὐ ἐμελέτων ἐπὶ τούτῳ νὰ ὑποτάλωσι ταπεινὴν αἴτησιν. Ὅθεν ὁ μεγαλειότατος ήτο εἰς ἰλαρωτάτην ψυχῆς διάθεσιν. Ὅταν οἱ ἐπίσκοποι εἰσελθόντες ἐγωνυκλήθησαν, κατὰ τὸ ἔθος, ἐνώπιόν του, εἶπεν ἑμμενῶς εἰς αὐτοὺς νὰ ἐγερθῶσι,

πρῶτον θῆμα τῆς ἐπὶ τοῦ Ἰακώβου Βον ἀνορθωθεῖσης ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τῆς ὑποταξίας ἀποδεικθῆ εἰς ἀρχίαν, δίδει, διαταχθεὶς μικροῦ ῥόθου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ καθυποβάλλῃ αὐτὸς εἰς ἀρχίαν τὸν ἱερέα Ἰωάννην Σχάρπιον, ἀνδρα σοφὸν καὶ χρηστότατον, ὡς λαλήσῃ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος κατὰ τῶν παραλήγων ἀξιώσεων τῆς Παιτικῆς ἐξουσίας, ἀπεποιήθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν παράνομον ταύτην παραγγελίαν.

(23) Οὐίτεάλλη (Whitehall) ὀνομάζεται τὸ μέγα καὶ τεραθώτερον τοῦ Λονδίνου κτίριον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατοικοῦν συνήθως οἱ βασιλεῖς. Λέγομεν δὲ συνηθῶς, διότι ἐκτοτε διέτριβον ἐν μέρει καὶ εἰς τὰ βασίλειά τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου (ἴδε στήν 31), ἐν οἷς ἰδίως ἐγεννήθη ὁ τοῦ Ἰακώβου Βον υἱὸς Ἰάκωβος Ἐδουάρδος, ὡς θέλει ἐκτεθῆ κατωτέρω.

(24) Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σαγκροφτίος, διορισθεὶς μέλος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς πρὸ δύο περῖπου ἐτῶν, καὶ θεωρῶν τὴν ἰδρίαν τῆς ἐπιτροπῆς παράνομον, παρητήθη τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ. Ἄλλὰ, μὴ ἀναδειχθεὶς τότε γενναῖος καὶ εὐκρινῆς ὅσον εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν, δὲν εἶπεν ἀπὸ τοῦ εὐθέως τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς παρατήσεως καὶ προσφασίσθη τὸ πάλιν ἀσχολῆν αὐτοῦ καὶ τὴν κακὴν κατάστασιν τῆς ἡγείας του. Ὁ βασιλεὺς ὅμως ἐνόησε καλῶς τὸ πρᾶγμα, καὶ δὲν ἔπαυσε μὲν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἰδίου ἔθρου συμβοῦλου, τὸ ὁποῖον εἶχεν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκτοτε ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα εἰς τὸ συμβούλιον.

(25) Ὁ Κόμης Συνδερλάνδιος διετίθει ὑπουργὸς εἶναι ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Καρόλου Βον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μομμουθίος ἠραγαθίσθη νὰ ἀποδημήσῃ εἰς Ὀλλανδίαν. Ὅταν ἔπειτα, ἀποθανόντος τοῦ Κα-

παρέλαβεν ἀπὸ τὸν Λούδιον τὸ ἐγγράφον καὶ εἶπε: «νομίζω εἶναι βλέπω τὸν χαρακτήρα τῆς χειρὸς τοῦ ἱερωτάτου Καντερβούρας.» «Ναί, βασιλεῦ, τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χεῖρα» ὑπήρξεν ἡ ἀπάντησις. Ὁ Ἰάκωβος ἀνέγνωσε τὴν ἀναφορὰν, τὴν ἐδίπλωσε καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπέβη ακυθωπῶν. «Τούτο μὲ φαίνεται, εἶπε, παραδοξότατον. Δὲν ἠλπίζον τούτο ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν σας καὶ ἰδίως ἀπὸ τινος ἐξ ὑμῶν. Τούτο εἶναι σημαία στάσεως.» Οἱ ἐπίσκοποι ἐπευσαν νὰ δώσωσι τὰς θερμότερας περὶ τῆς ἀφορώσεως αὐτῶν διαβεβαίωσεσι: ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐκανελάμβανε, κατὰ τὴν συνήθειάν του, τὰς αὐτὰς πάλιν καὶ πάλιν λέξεις. «Σὰς λέγω εἶναι τούτο εἶναι σημαία στάσεως.» «Στάσεως!» ἀνέκραξεν ὁ Τρελαουναίος, γονυκλήθησας: «πρὸς θεοῦ, βασιλεῦ, μὴ λέγῃς περὶ ἡμῶν τοσαύτον βαρὺ πρᾶγμα. Οὐδεὶς ποτε Τρελαουναίος ὑπήρξε στασιαστής. Ἐνθυμήθητι εἶναι ὁ οἶκός μου ἐπολέμησεν ὑπὲρ τοῦ Ὀρόνου. Ἐνθυμήθητι εἶναι καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὑπερέβησα τὴν μεγαλειότητά σου ἐπὶ τῆς στάσεως τοῦ Μομμουθίου (26).» «Ἡμεῖς κατεβάλαμε τὴν τελευταίαν στάσιν,» εἶπεν ὁ Λάκιος. «Βεβαίως δὲν θέλομεν διεγείρει ἄλλην.» «Ἡμεῖς στασιασταί!» ἀνέκραξεν ὁ Τυρνέρος: «ἡμεῖς εἰσίντες εἰμεθα ἔτοιμοι νὰ προσφέρωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Μεγαλειότητός σου.» «Βασιλεῦ,» εἶπεν ὁ Κήνιος, μὲ ἀνδρικώτερον ὕψος, «ἐλπίζω εἶναι ὅτι εἰσὶν ἐπιτρέψει εἰς ἡμᾶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπει εἰς ἀπαντας τοὺς ἀνθρώπους.» Ἄλλ' ὁ Ἰάκωβος δὲν ἔπαυε λέγων. «Τούτο εἶναι σημαία στάσεως! Τίς ποτε ἀγαθὸς τῆς ἐκκλησίας λειτουργὸς διεφιλονέικησε τὸ δικαίωμα τὸ

ἔλας καὶ ἀσυνείδησίας, ἐφάνη πρόθυμος νὰ ὑποστηρίξῃ ἅπαντα τὰ βουλευματα τοῦ Ἰακώβου Βον, διὰ νὰ δώσῃ δὲ εἰς αὐτὸν τὰ πιστὰ, προέβη μέρη τῆς ἐξουσίας τοῦ ἰδίου θρησκευματος. Ἐως τῆς παρουσίας ὅμως στιγμῆς ἐστρωπε τὴν ἀποστασίαν ταύτην ἀπὸ τοῦ κοινῶν, τὸ ὁποῖον τὸν ἐθεώρει εἶναι διαμαρτυρούμενον, ἐπὶ κατ' ἴδιον ὁ Συνδερλάνδιος ἔθεβαλον πρὸ καιροῦ τὸν βασιλέα ὅτι ἐρωτήθη εἶναι τῆς ὀρθότητος τοῦ καθολικοῦ δόγματος. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν περιπετειῶν τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθέντες δόξης, θέλομεν ἰδεῖ τιν ἄνδρα ἀναγαθὸν ἀσπαζόμενον τὸν καθολικισμόν.

(26) Ὁ Ἰάκωβος Κρόφτιος, δολὴ Μομμουθίου (ἢ, ἂν θέλωμεν, Μομμουθίας), ήτο γόθος υἱὸς τοῦ Καρόλου Βον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γόθος οὗτος, ἐπρέσβευε τὴν τῶν διαμαρτυρομένων αἴρεσιν, ὁ δὲ τότε ἐπίδουλος τοῦ θρόνου διάδοχος Ἰάκωβος Βον ήτο καθολικός, πλείστοι Ἀγγλοὶ ἐπεθύμησαν νὰ ἀποκλεισθῆ τῆς διαδοχῆς ὁ τελευταῖος οὗτος, ἐναι ὁ θρόνος περιέβληθαι εἰς τὸν Μομμουθίον. Καὶ ἡ ἀντιπαιτευσίς, τῆς ὁποίας ὁ Μομμουθίος κατέστη ἀρχηγός, κατάρθωσε τῶν ἐπιτῶν νὰ ψηφίσῃ ἡ βουλὴ τῶν κοινοτήτων, τῷ 1680, τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Ἰακώβου ἄλλ' ἢ ἄνω βουλῆ ἀπέβη τὸ ψήφισμα, μετ' ἄλλογον δὲ ὁ Μομμουθίος ἠραγαθίσθη νὰ ἀποδημήσῃ εἰς Ὀλλανδίαν. Ὅταν ἔπειτα, ἀποθανόντος τοῦ Κα-

όποιον έχει ο βασιλεύς το να αποφαίνεται άργούς τους νόμους; (27) Καί εχ ύμών δέ τινες ε δέν έκέρυξαν και δέν έγγραφον ύπερ του δικαίωματος τούτου; Τούτο είναι σημαία στάσεως. Θέλω να δημοσιευθ ή διακήρυξις μου. » α Δύο έχομεν να εκπληρώσωμεν κληθήκοντα », απήντησεν ο Κήνιος, α το καθήκόν μας προς τον Θεόν, και το προς την Μεγαλειότητά σου καθήκον: τιμώμεν Σε, βασιλεϋ, αλλά φοβούμεθα τόν Θεόν. » α Τιαύτη άρά γε προσήκειν εις έμέ άμοιβή; » ειπεν ο βασιλεύς επί μάλλον και μάλλον βργιζόμενος. « εις έμέ όστις άνεδείχθη τιοούτος της εκκλησίας ύμών φίλος; δέν ήλπιζον τούτο από τινος εχ ύμών Άκραιω ύποταγήν. Η διακήρυξις μου πρέπει να δημοσιευθ! Είθε κήρυξες της στάσεως. Διαιτί διατρίβετε εδω; Απέλθετε εις τας έπαρχίας σας και παρασκευάσατε την άρειλούμενην ύποταγήν. Το έγγραφον τούτο τδ φυλάττω Δέν θέλω τδ αποδώσει. Θέλω να μένετε εις την μνήμη μου ύμεις οι ύπο-

ρόβλου Βου. τή 6 Φεβρουαρίου 1685, κατέλαβε την άρχήν ο αδελφός του Ιάκωβος Βου, ο Μομοϋθιος έζητησε, σιτηρήμενος εις τους άρχαιούς αυτού οπαδούς, να άραιρέση από τούτου την βασιλείαν δια της βίας. Όταν απειθιάσθη επί τούτου, περι τας άρχάς Ιουρίου του αυτού έτους, εις την δικτικήν Αγγλίαν, αλλά, εν μέρει δια την άνεπειθηδείτητα αυτού και των συμβούλων του, εν μέρει διότι δέν ειχεν έτι όριμάσει ή κατά του Ιακώβου δυσσεβεία, απέτυχς, κατετραπόθη κατά τον έπόμενον μήνα. περί Σεδγέμουρον, συνελήθη και απεκαταλύθη. Εδραι δέ ή μάχη αυτή επίσημος, διότι εδραι ή τελευταία επί του Αγγλικού έδάφους συγκροτηθείσα. Εν άλλαις λέξεσιν, ή έντοχης Αγγλία εδραι ή μόνη ίσως της Εύρώπης χώρα ήτις κατά τα τελευταία 150 έτη πάντάνοσι δέν συνεταράχθη υπό έμφυλλίων πολέμων.

(27) Κατά τδ παναρχαίον Αγγλικόν πολιτευμα, ο βασιλεύς εχει τδ δικαίωμα τρώγει του να διακόπη την εκτέλεσιν των ποικιλών νόμων. Αλλά είναι πρόδηλον ότι ή κατάχρησις του δικαίωματος τούτου ήδύνατο να μεταβάλη την συταγματικώτερην των πολιτειών εις θεοποτικώτατην. Προς τούτους ή συγχωρητήριος διακήρυξις δέν απήλλαττε μόνον των ποινών τας όποιας οι κείμενοι νόμοι επέβαλλον εις τους έτεροδοκούντας, αλλά έάετραπεν αυτοίς και την εις τδ δημόσια άξιώματα προσέλευσιν. Τελευταίως, οτε εν έτει 1672 ο βασιλεύς Κάρολος Βου έκέδωκε την πρώτην συγχωρητήριον διάταξιν, ή βουλή απέστηλατο άμέσως, ότι ο βασιλεύς δέν εχει τδ δικαίωμα του να απαλλάττη της εκτελέσεως των άφόρωντων τδ εκκλησιαστικά ποινικών νόμων και ο βασιλεύς, άναγκασθείς να ένδύσθ, άνεκάλεσεν έπισήμως την διάταξιν του. Τιαύτην δέ άρχήν επρόσθευσε και ή περι τδ τέλη του 1685, επί Ιακώβου Βου, συγκροτηθείσα βουλή, όστε ούδεμία ύπήρχεν άμφιβολία, ότι ή διακήρυξις ήτο παράνομος.

τό όποιον αυτός μέν έγγραφεν, ο δέ Λούδοις ένεχει. ρισεν εις τον Ιάκωβον. Η ειλικρινεία των λόγων του Αρχιεπισκόπου είναι άνεπίδεκτος άμφιβολίας. Ίσως όμως εκ των ιερωμένων όσοι συνετέλεσαν εις την σύνταξιν της άναρράς, τινές ήδυνήθησαν να διατηρώσωσιν άκριθώς εις την μνήμη των τδ σύντομον εκείνο έγγραφον και επεμψαν αυτό εις τον τύπον. Αλλά ή επικρατεστέρα γνώμη ήτον, ότι εκ των περι τον βασιλέα τις υπήρξεν άκριτόμυθος ή προδότης. Δέν προσέξηνσε δέ μικροτέρα εντύπωσιν και τι σύντομον φυλλάδιον, κρτίστα μέν νενοημένον και γεγραμμένον, μυστικώς δέ τυπωθέν, τή αυτή δέ ήμέρα διάδοθεν άφρόνως δια του ταχυδρομείου και δια των κοινών άγγελιαφόρων. Εις έκαστον ιερωμένον του βασιλείου άπεστάλη άνα εν αυτού άτίτυπον. Ο σύγγραφεύς δέν εζήτηε να άποκρύψη τον κίνδυνον, τον όποιον έτρεχον όλοι, όσοι δέν εκτελέσωσι την βασιλικήν διάταξήν, αλλά κατεδείκνυε ζωηρότατα τον έτι μεγαλύτερον κίνδυνον της ύποταγής. « Εάν άναγνώσωμεν την διακήρυξιν, ελεγς, πίκτομεν χωρίς έλπίδα του να άνεθωθώμεν ποτέ πίκτομεν, χωρίς να άξιώσωμεν της τυκαθείας ούδενός, εξεναντίας υπό πάντων περιτρονούμενοι πίκτομεν, προπεμπόμενοι υπό των άρών έθους; τδ όποιον ή δειλία μας θέλει φέρει εις τον έλεθρον. » Γινός έφρόνου, ότι τδ φυλλάδιον τούτο ήλθεν από Ολλανδίας. Αλλοι άπίδιδον αυτό εις τον Σχερλόκκιον. Αλλά ο οικονομός Νορβούκου Πριδω; (Prideaux), ο μάλιστα διακρίθεις περι την διανομήν αυτού, τδ εθεώρει ως έργον του Αλιφακος.

Η πράξις των άρχιερέων έτυχε παρμόνου και ένθουσιώδους επιδοκιμασίας; ήκούσθη όμως και τις φόβος, διότι έφρήθη, ότι άνδρες τούτουτον έμβριθείς, εν ένόμιζον ένυτοός υποχρέους κατά συνείδησιν να υποβάλλωσιν εις τον βασιλέα παρατήρησιν, ώρσειλον να πράξωσι τούτο εν καιρώ. « Ήτον άρά γε πρέπειν να μη διακρινώσωσιν εις αυτόν τδ φρόνημά των ειμή 36 ώρας μόνον πρό του ώρισμένου προς άνάγνωσιν της διακηρύξεως χρόνου; Και αν ήθελε τώρα να άνακαλέσθ την διάταξήν, δέν ειχεν ή η τον άναγκαίον προς τούτο καιρόν. Ωστε ή άναφορά έφαίνετο σκοπούσα εχει να μεταβάλη την γνώμη του βασιλέως, αλλά απλώς να παροξύνη την δυσμένειαν του πλήθους. Αι κατηγορίαι όμως αύται ήσαν όλως άνοπίστατοι. Ο βασιλεύς έκέδωκεν εις τούς επισκόπους διάταξήν νείαν, άπροσδόκητον και πολλής άμηχανίας πρόξενον. Τδ καθήκον αυτών ήτο, πριν ή πράξωσι τι όριστικόν, να συνεννοηθώσι προς άλλήλους; και να γνωρίσωσι την γνώμη όσον ένδέχεται πλειοτέρων μελών του τάγματος, του όποιου προϊστάντο. Ήσαν δέ διασπαρμένοι καθ' άπαν τδ βασιλείον, και τινες αυτών άπειχον άπ' άλλήλων μάς δλοκλήρου. έκδομάδος δρόμον. Ο Ιάκωβος δέν επέτρεψεν εις αυτούς ειμή 14 μόνον ήμέρας, δια να πληροροηθώσι, να συνέλθωσι, να συσκεθώσι και να άποφασίσωσιν. Ως βεβαίως δέν ειχε δικαίωμα να θεωρη έαυτον ήδικημένον, διότι δέν έμαθε την άπόφασιν των ειμή άλλήλων πρό της συμπληρώσεως των 14 εκείνων ήμερών.

« φάσαντες αυτό. » « Γεννήθη τδ θέλημα του Κυρίου » ειπεν ο Κήνιος. « Ο Κύριος με έδωκε τδ δικαίωμα του να άποφαίνωμαι άργόν τον νόμον. » ειπεν ο βασιλεύς, « και θέλω να διατηρήσω τδ δικαίωμα τούτο. Σας λέγω δέ ότι ύπάρχουσιν έτι 7000 Ιερείς της εκκλησίας σας, οίτινες δέν προσεκύνησαν τον Βασιλ. » Οί επισκοποι απήλθον εύλαθώς, και τή αυτή έσπέρα, τδ έγγραφον τδ όποιον ειχον έγχερίσει τω βασιλεί έφάνη κατά λέξιν δεδημοσιευμένον και εκτεθειμένον εις τας τραπέζας όλων των καφεείων, προσηύτισσε δέ εις όλας τας δόδας. Απανταχού της πόλεως οι άνθρωποι, έγειρόμενοι από τας κλήσων των, εζήρχοντο και έλάμβανον αυτό παρδ των κηρύκων, ώστε έφρήθη ότι, εντός άλλίων ώρών, ο τυπογράφος έπορίσθη από του δεκαλέπτου εκείνου φύλλου 1000 λίρας. Τούτο είναι πιθανώς ύπερβολή, ύπερβολή όμως άποδεικνύουσα, ότι ή πώλησις υπήρξε τεραστία. Πώς δέ περιήλθεν ή άναρρά εις τδ δημόσιον, είναι μέχρι τούδε άδηλον. Ο Σακκράττιος έβεβαίωσε, ότι ειχε λάθει πάναν πρόνοαν δια να μη συμβή τιοούτό τι, και ότι ούδέν έγνώριζεν αντίγραφον του πρωτοτύπου δέν είναι προς τούτους άλλούς, ότι οι επισκοποι δέν έδωκαν εις αυτόν καιρόν να άνακαλέσθ την διάταξήν του, εν ειχε την φρόνησιν να πράξη τούτο. Διότι ήδύνατο να συγκαλέσθ τδ ύπουργικόν συμβούλιον την πρωίαν του σαββάτου, και, πρό της έσπέρας, ήδύνατο να γνωσθ εις άπαν τδ Λονδίνον και εις τδ προσάστια, ότι ο βασιλεύς ένέδωκεν εις τας αιτήσεις των πατέρων. Αλλά τδ σαββάτον παρήλθε χωρίς να δώση ή Κυβέρνησις ούδέν παραχωρήσεως σημεϊον, έφθασε δέ και ή κυριακή εκείνη, ήτις επί πολλν χρόνων έμεινεν εις την μνήμη των ανθρώπων.

Εις τδ άστν και εις τδ περί τούτο μέρος της πόλεως υπήρχον περι τας έκαστον ένοριακάς εκκλησίας, αλλά μόνον εις τέσσαρας εκ αυτών εξεταλέσθη τδ βασιλικόν διάταγμα. Εις τον Αγιον Γρηγόριον, ή διακήρυξις άνεγνώσθη υπό ιερωμένου τινός όνόματι Μαρτίνου, άμα δέ ήρξατο ούτος να προσέξη τας πρώτας αυτής λέξεις, άπαντες οι εκκλησιαζόμενοι, άναστάντες, απήλθον. Εις τον αγ. Ματθαίου εγκατελείφθη επίσης μένος εν τή εκκλησία αυτού άλλιός τις, Τιμόθεος Αλλιος (Hall) καλούμενος, όστις ειχεν άτιμάσει τδ Ιερατικόν σχήμα χρησιμεύσας ως μεσίτης των χαρίτων τας όποιας έπώλει ή δούκησα του Πορτσμουθίου (28), ήδη δέ ειχε την έλπίδα του να λάβη την χρεϊούσαν επισκοπήν Οξονίου (Oxford). Εις την ένορίαν της Καγγελαρίας, ο Ιερεύς έπροφασίσθη, ότι ελησμονήσε να παραλάβη αντίτυπον της διακηρύξεως, ο δέ πρόεδρος του άνωτάτου βασιλικού δικαστηρίου (29), όστις παρέστη εξεπίτηδες ένταύθα δια να επιτηρήσθ την εκτέλεσιν της βασιλικής διαταγής, ήναγκάσθη να άποδεχθ την πρόφασιν ταύτην.

(28) Πορτσμουθίον είναι ο Μέγας λιμήν του Πτολεμαίου ή δέ δούκησα Πορτσμουθίου υπήρξε μία των παλλικων του Καρόλου Βου, και διετέλεσεν επί πολλν χρόνον έμπορευομένη την ισχύν της όποιαν εζην επί του βασιλέως.
(29) Court of King's ή Queen's bench, ban-

Ο Σαμουήλ Ουεσλέυς (Wesley), ο πατήρ του Ιωάννου και του Καρόλου Ουεσλέυς (30), ιρημέριος δέ ών τότε εν Λονδίνω, έλαθεν ως θέμα του κηρύγματος αυτού, κατά την ήμέραν ταύτην, την γενναίαν, των τριών Ιουδαίων, εις τον Χαλδαϊον τύραννον, απάντησιν. « Γνωστόν έστω σοι βασιλεϋ, ότι τοίς θεοίς σου ου λατρεύομεν, και τή εικόν τή χρυσή ή έστρας ου προσκυνοϋμεν. » Εν αυτή τή εκκλησία των βασιλείων του Αγ. Ιακώβου (31) εζην ο λειτουργήσας Ιερεύς τδ θάρρος να μην ύπακούσθ εις την διάταξήν. Οί δε παίδες του Ουεστμινστερου ένεδυμούντο επί πολλν χρόνων τί συνέθη την ήμέραν εκείνην εις την ένταύθα μονήν (32) Αμα ο επισκοπος Ροκεστριος (33) Σπράτιος (Sprat) ήρξατο να άναγινώσκη την διακήρυξιν,

cus regis όνομάζεται τδ εν των τριών βασιλικών άνωτέρων δικαστηρίων της Αγγλίας. Τδ δικαστήριο τούτο σύγκειται εκ ένός αρχιδικαστοϋ (Lord chief justice) και τριών δικαστών, οίτινες μετά των 4 μελών εκ των συγκροτείται έκαστον των δύο άλλων άνωτέρων δικαστηρίων (Court of Common pleas και Court of exchequer) άποτελοϋσι τδ συνέδριον των 12 Αρχιδικαστών της Αγγλίας και άλλοτε μέν συνάμα, άλλοτε δέ ιδίω διαχειρίζονται την δικαιοσύνην δι' άκάρτος του βασιλείου, εξαίρεσει άλλων των έπαρχιών αυτών, ύποβεβλημένων εις ειδικάς τινας δικαιοδοσίας. Τδ κυρίως όμως βασιλικόν λογόμενον δικαστήριο Court of King's bench θεωρείται ως άνώτερον των δύο άλλων.

(30) Ο Ιωάννης και ο Κάρολος Ουεσλέυς υπήρξαν βραδύτερον, περι τα μέσα της 18 εκατομητηριδος, οι άρχηγείαι της Προτεσταντικής αίρέσεως των λογόμενων Μεθοδιστών.

(31) Τα βασίλειον του Αγίου Ιακώβου κείται προς βορράν του όμιώνιμου παραδείσου (park) του Λονδίνου. Τδ μέγα τούτο οικοδόμημα είναι έσθον μιν πολυτελές, εκωθεν όμως φαύλον και άφύθνητον. Απέθη δέ ή συνήθης κατοικία των βασιλέων της Αγγλίας (ιδε σημ. 23) από του 1695 μέχρις εσχάτως, δετε κατοικουόσθησαν να νέα και πολύ μεγαλοκρεπέστερα βασίλειον (King's Palace) εν αυτώ τω προμνημονευθέντι παραδείσω.

(32) Μονή του Ουεστμινστερου όνομάζεται ή εν Λονδίνω εκκλησία του Αγίου Πέτρου, ήτις καλείται μέν μονή, διότι εκτίσθη επί των ερειπίων πατριαρχαίου τινός μοναστηρίου, προσεπικαλείται δέ του Ουεστμινστερου, διότι κείται εντός της πόλεως ταύτης, ήτις είναι μία των πολιών εκ των συγκροτηθ ή μεγάλη του Λονδίνου πόλις. Τδ Ουεστμινστερον έχει λαμπράς όδοας και 220,000 κατοίκων, άποδύται προς όσους τδ ίδίως άστος και άποτελει μέρος του λογόμενου West-End ήτοι του δυτικού της όλης πόλεως τμήματος, τδ όποιον εδραι και τδ άραιότερον αυτής τμήμα, κατοικείται δέ υπό των εύγενών και των πλουσιωτέρων ανθρώπων.

(33) Rochester είναι τδ Durobrivae των Ρωμαίων.

δ γογγυσμός και δ θόρυβος τοῦ ἀπό τοῦ ἀμβωνος ἀμωπίσαντος πλήθους ἐκάλυψαν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ τοσοῦτον μέγαν ἠσθάνθη φόβον, ὥστε τὸ χαρτίον ἐτρεμεν εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ πολὺ πρὶν τελευτῶσιν τὴν ἀνάγνωσιν ἐγκατέλιπον τὴν ἐκκλησίαν πάντες ὅσοι, ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, δὲν ἦσαν ἡμαχασμένοι νὰ διαμείνωσιν.

Οὐδέποτε ἡ ἐκκλησία ἀπέβη προσφιλεστέρα εἰς τὸ ἔθνος ὅσον μετὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης· τὸ πνεῦμα τῆς διχοστασίας ἐφαίνετο ἀπεσθεσμένον. Ὁ Βάξτερος ἐπήνεσεν ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς ἐφημέριους αὐτῶν. Ὁ πρέσβυς τῆς Ὀλλανδίας ἀνήγγειλε μετ' ὀλίγας ὥρας εἰς τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ἀγγλικανικὸς κληρὸς ἐκτίσαστο μέγα παρὰ τῷ λαῷ ἀξίωμα. Οἱ ἑτεροδοξοῦντες, ἔλεγε, κηρύττουσιν ἐν γένει, ὅτι προτιμῶσι νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς κατ' αὐτῶν ὑφισταμένας ποινὰς μᾶλλον ἢ νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς.

Παρήλαθε δὲ καὶ ἑτέρα ἐβδομάς προσδοκίας καὶ ταραχῆς· ἐφθάσε πάλιν ἡ κυριακή, καὶ πάλιν μυριάδες χριστιανῶν προσήλθον εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἡ δὲ διακλήρυξις οὐδαμοῦ ἀνεγνώσθη, ἐκτὸς εἰς τὰ εὐαριθμα μέρη ἃ ἐκεῖ ἔχον ἀναγνωσθῆ τὴν προλαβοῦσαν ἐβδομάδα. Ὁ ἱερεὺς δὲ λειτουργήσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν βασιλείων τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ἀπεβλήθη τῆς θέσεως αὐτοῦ, παρέστη δ' εὐπειθέστερός τις ἄλλος κρατῶν τὸ ἔγγραφο εἰς τὰς χεῖρας, ἀλλὰ τοσαύτη ἦτον ἡ ταραχὴ του, ὥστε δὲν ἤδύνατο νὰ γίνῃ καταληπτὸς ὁμιλῶν. Ἐφώνησε τὸ φρόνημα ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους ἀπέβη ἤδη τοιοῦτον, ὥστε μόνοι οἱ πανάριστοι καὶ χρηστότατοι, ἢ οἱ παγκράτιστοι καὶ μοχθηροτάτοι ἤδύνατο, ἀνευ μεγάλου φόβου, ν' ἀντισταθῶσιν εἰς αὐτό.

Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐξεπλάγη ἐπὶ μικρὸν διὰ τὴν σφοδρότητα τῆς θυέλλης τὴν ὁποίαν ἐκίνησε. Ἦν εἶχεν ἤδη νὰ πράξῃ; Ἐπρεπεν ἢ νὰ προχωρήσῃ ἢ νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ προχωρῶν μὲν, ἐκινδύνευεν, ὑπαχωρῶν δὲ, ἐταπεινοῦτο. Κατ' ἀρχὰς ἀπεράσισεν νὰ ἐκδώσῃ δεύτερον διάταγμα, παραγγέλλον, μετὰ πολλῆς πιερίας καὶ ὀργῆς, τοὺς ἱερωμένους νὰ δημοσιεύσωσιν τὴν διακήρυξίν του, καὶ ἀπειλοῦν ἀμέσως ἀργίαν κατὰ παντὸς τοῦ παρακούσαντος. Τὸ διάταγμα τοῦτο συνετάθη, ἐστάλη εἰς τὸν τύπον, ἐπειτα ἀφῆρέθη, ἐπειτα πάλιν ἐστάλη εἰς τὸν τύπον, ἐπειτα πάλιν ἀφῆρέθη. Τινὲς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐφρόνου, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἔφειλε νὰ φανῇ αὐστηρὰ, ἔφερον εἰς μέσον ἕτερον σχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον, οἱ ὑπογράψαντες τὴν ἀναφορὰν ἀρχιερεῖς ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῶσιν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ στερηθῶσι τὰ ἐπισκοπὰς αὐτῶν. Ἄλλοι ὅμως ἀντέλεξαν ἰσχυρῶς, ἐν τῷ συμβουλίῳ, κατὰ τοῦ βουλευματος ταύτου· διότι εἶχεν ἤδη ἀναγγελθῆ, ὅτι αἱ βουλαὶ θέλουσιν συγκαλεσθῆ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους· οἱ δὲ λόρδοι συνελθόντες ἐμελλον βεβαίως νὰ θεωρήσωσιν τὴν περὶ καθαιρέσεως ἀπόφασιν ὡς ἄκυρον καὶ μὴ ὄσαν, ἐμελλον νὰ ἐπιμείνωσιν, ὥστε ὁ Σαγχιρόφτιος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνυπογράψαντες τὴν ἀναφορὰν νὰ προσκληθῶσιν εἰς

τὸ Παρλαμέντον, ἐμελλον νὰ ἀποποιηθῶσι νὰ ἀνάγκωρῶσιν ἕτερον τινα ἀρχιεπίσκοπον Καντερβυρίας ἢ ἕτερον ἐπίσκοπον Βάθης καὶ Οὐελλάν. Ὡστε ἡ συνουσία, ἥτις καὶ ἀνευ τούτου ἐκινδύνευεν νὰ ἀποβῆ τρικυμιώδης, ἐμελλε νὰ προσμίσθῃ ἀπὸ ἀλευρίας μεταξὺ τοῦ στόματος καὶ τῶν λόρδων διαφορὰς. Ἐάν λοιπὸν ἦτον ἀνάγκη νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ἐπίσκοποι, ἡ τιμωρία ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς συνήθους ἔδοθ τῆς Ἀγγλικῆς νομοθεσίας. Ὁ Συνδερλάνδιος, ὅστις εἶχεν ἐξ ἀρχῆς ἀντισταθῆ ὅσον ἐνδέχεται εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος, προέτεινεν ἤδη διέξοδόν τινα, ἥτις δὲν ἦτο μὲν ἀμέτοχος ἀτοπημάτων, ἦτον ὅμως πάλιν ἡ συνετατέρα καὶ ἀξιοπρεπέστερα ὄλων ὄσας ἡ μακρὰ ἐκείνη ἀλληλουχία τῶν σφαλαμάτων τῆς κυβερνήσεως ἐπέτρεπεν εἰσεῖν νὰ ἀκούλουθῆται. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ὁ βασιλεὺς ἔφειλε νὰ ἀναγγεῖλῃ εὐμενῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸ κοινόν, ὅτι ἡ παρακοῆ τῆς Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας προσέβαλεν αὐτὸν βαθεῶς· ὅτι ὁ μὲν δὲν δύναται νὰ λησμονήσῃ τὰς πολλὰς ὑπηρεσίας ὄσας ἡ ἐκκλησία αὕτη προσήνεγκεν, ἐν ἡμέραις πονηρείας, εἰς τε τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἰάκωβον· ὅτι, ὡς φίλος τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, δὲν σκοπεῖ νὰ πολιτευθῇ αὐστηρῶς πρὸς ἄνδρα ἀποτραπέντας ὑπὸ τῆς ἰδίας συνειδήσεως, ἀν καὶ πλανωμένης θεβαίως καὶ σοφιστευούσης, ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἐπομένως εὐδοκεῖ νὰ παραδώσῃ τοὺς ἐνόχους εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν θέλουσιν οἰκοθεν αἰσθανθῆ, ἄρα παραβάσωσιν ἀπαθῶς τὴν πρῶτον ἀνὰ τὴν ἀποσιώσεως ἐφ' ἧς τοσοῦτον μεγαλαυχούσιν. Εἰς τὴν γνώμην ταύτην ἀπέκλινεν οὐ μόνον ὁ κόμης Πουουτσίας καὶ ὁ Βελλασούσιος, οἵτινες ἀεὶποτε ἠπάζοντο τὰς μετριωτέρας συμβουλὰς, ἀλλὰ καὶ ὁ Δουόβρος καὶ ὁ Ἀρουνδελλιος (34). Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἰεφρέυς (35) ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ κυβέρνησις θέλει καταπο-

(34) Οἱ τῆσάρεις οὗτοι ἄνδρες ἦσαν πάντες καθολικοὶ μεγιστάνεις· ἀλλ' οἱ μετ' αὐτοῦ πρῶτος, δηλαδὴ ὁ Γουλιέλμος Ἐρβερτος, κόμης Πουουτσίας (Powis) καὶ ὁ Ἰωάννης Ἀρδός Βελλασούσιος (Bellasyso), ἦσαν ἐκ τῶν φρονιμῶν ἐκείνων καθολικῶν ἀκτινῶν δὲν ἐθεώρουν συμφέροντα τὴν ἀνευ συνδρομῆς τοῦ Παρλαμέντου αὐθαίρετον κατάργησιν τῶν κατὰ τοῦ θρησκείματος αὐτῶν δημοσιωμένων νόμων· οἱ δὲ δύο τελευταῖοι, ἦτοι ὁ Ἀρδός Ἀρουνδελλιος καὶ ὁ Ἐρβέρτος Ἰερμύτιος Ἀρδός Δουόβρος (Dover, τῶν Ρωμαίων τὸ Dubrad), ἀνήκον εἰς τὴν μερίδα τῶν ἀφρόνων ἐκείνων καθολικῶν, οἵτινες ἐνόμιζον θμιμτὴν πᾶσαν βίαν καὶ παρανομίαν, ἐπισπεύδουσαν τὴν ἀποκαταστάσιν τοῦ θρησκείματος αὐτῶν εἰς τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἀροκίμηνον ὅμως ἰδίας ζητήματος, οἱ Ἀρδοὶ Δουόβρος καὶ Ἀρουνδελλιος, χωρισθέντες ἀπὸ τῆς ἰδίας μερίδος, ἀνεδελθῆσαν μετριοπαθέστεροι ὁρασοῦν.

(35) Ὁ Γεώργιος Ἰεφφρέυς εἶναι ὁ θρηνοδοξοταροῦ καὶ ἀναισχυντότερος ὄλων τῶν κακούργων ὄσων

χυνθῆ ἐάν ἐπιβάλῃ ἀπλήν κατάκρισιν εἰς ἐνόχους τοιοῦτους ὁποῖοι ἦσαν οἱ 7 Ἐπίσκοποι. Καὶ δὲν ἐπέθυμει μὲν νὰ εἰσαχθῶσιν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, ἐν ἧ αὐτὸς ἐδρευεν· ὡς πρῶτος, μᾶλλον δὲ ὡς μόνος δικαστῆς· διότι ὅσα ἀναίσχυτον καὶ ἄν ἦτο τὸ μέτωπον, ὅσα πεπωρωμένη καὶ ἄν ἦτον ἡ καρδιά αὐτοῦ, ἠσθάνετο τὸ βάρος τῆς κοινῆς ἀπευθείας, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἤδη προκαλέσει, καὶ ἀπεδείλια πρὸς τὴν νέαν ἐθθῶν τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ ἐπισπάσῃ διὰ τῆς ἐκδόσεως ἀποφάσεως παρανόμου κατὰ τῶν ποιμένων τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἡγαπημένων τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ προέτινεν νὰ καταδιωχθῶσιν ποινικῶς. Ὅθεν ἀπεφασίσθη, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὑπογραφήσαντες εἰς τὴν ἀναφορὰν, θέλουσιν κατηγορηθῆ ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου βασιλικῆς δικαστηρίου, ὡς ἐνόχοι στασιαστικῶν λιβελλῶν. Εἶπε δὲ ἡ αὐτὴ τὴν βαθεῖαν πεποιθήσιν, ὅτι θέλουσιν καταδικασθῆ, διότι διακαταί καὶ εἰσαγγελεῖς ἦσαν ὄργανα αὐτῆς· ἀπὸ δὲ τῆς κατηγορίας τῶν ἀρχαίων προνομίων τοῦ Λονδίνου, οὐδεὶς κατηγορούμενος, τοῦ ὁποῖου ἡ Κυβέρνησις ἐπεθύμει τὴν τιμωρίαν, ἠλώθη ὑπὸ τῶν ἐνόχων. Ὁ ἀπεινήσαντες ἀρχιερεῖς ἐμελλον λοιπὸν πιθανώτατα νὰ καταδικασθῶσιν εἰς καταστρεπτικὰ πρόστιμα καὶ εἰς μακρὰν φυλάκισιν, καὶ ἐμελλον νὰ θεωρηθῶσιν ἐντυχεῖς ἑαυτοῦ ἀπαλαττόμενοι τῶν

ἐμιαρόν ποτε τὸ ἱερὸν τῆς θείμης ἁγορας. Νέος εἶναι, ἀπὸ ἀπ. τοῦ δικηγόρου, ἀνηγορεύθη, ἐπὶ Κάρδλου τοῦ Β'. ἀρχιεπιστοπῆς τοῦ ὑπερτάτου βασιλικῆς δικαστηρίου, ὅχι διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν σοφίαν, ἀλλὰ διότι τὸ δικαστήριον τοῦτο προέκειτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον βουλευμάτων τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ἀνελήμυθεν νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ σωφρονιστικὸς αὐτῶν τὸν νόμον ἢ ἔργον αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς Κάρδος Β', ὅστις βεβαίως δὲν ἦτο σφύρων ἀνὴρ, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀποβάλλει ἐντελῶς τὴν συνείδησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπειας, εἶπε περὶ τοῦ Ἰεφφρέυς· αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς δὲν εἶχε αὐτὸ γνῶσις, ὅτε νόθον, ὅτε τρώγον τοῦ φρέσθαι, ἀντὶ πάντων δὲ τούτων εἶχε ἀναισχυντίαν πλείονα ἢ δέκα ἀνασιουμέναι ὁμομάδες. Ὁ δὲ Ἰάκωβος Β' οὐ μόνον μετεχειρίετο τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ ἠγάπα αὐτόν· ὅθεν ἄρα βασιλεύσας, ἀνηγορεύσε τὸν Ἰεφφρέυν ἀρετῶν τοῦ μεγάλου σφραγιδοφύλακος. Ἐπειτα δὲ, ἀνταμείβων τὸν κτηνώδη ζῆλον τὸν ὁποῖον ἐδείξε περὶ τὴν καταδίωξιν τῶν ὁπαδῶν τοῦ Μορμουθίου, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν καὶ μέγαν σφραγιδοφύλακα ἢ καγγελάριον. Τὸ πάντων δὲ περιεργότερον εἶναι, ὅτι, ἐπὶ ἀπέθαλε τῆς ὑπηρεσίας τοῦ γυναικαδέλλου αὐτοῦ, μόνον διότι δὲν ἐδέχοτο νὰ ἐξομώσῃ τὸν Προτεσταντισμὸν, διετήρει καὶ προήγαγε τὸν Ἰεφφρέυν, διαμαρτυρούμενον ἦντα, τιθαρότατα διότι οὐδὲ μετὰ τῶν καθολικῶν ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ τινὰ τοσοῦτον πρῶτον καὶ ἀναίδῃ ἐκτελεσθῆ τῶν ἀλεθρίων αὐτοῦ βουλευμάτων.

κακῶν· τούτων ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ ὑποστηρίξωσιν, ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τοῦ Παρλαμέντου, τὰ βουλευματα τοῦ ἡγεμόνου.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον.)

ΠΟΗ ΤΩΝ ΟΥΓΓΡΩΝ ΜΕΓΙΣΤΑΝΩΝ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἡ ἰδιορρυθμία εἶναι ἐπίσης συγχὴ εἰς τὴν Οὐγγαρίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἐντελέστατος δὲ τύπος τῶν Οὐγγρῶν ἐκείνων μεγιστάνων, οἵτινες, διὰ τὸν ἀλλόκοτον καὶ αὐθαίρετον αὐτῶν χαρακτήρα, εἰμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὑπέρτεροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχαίων τῆς Βόρῳπης τιμαριωτῶν, ὑπῆρξεν ὁ γέρον κόμης Πολκαταῖς. Ὁ κόμης οὗτος διήγεν, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων ἐκείνων, ἐν τῇ βασιλικῇ αὐτοῦ ἐρημίᾳ, βίον τοῦ ὁποῖου δὲν ἔχομεν ἰδέαν. Ποτὲ διοικητικὸς ἢ δικαστικὸς τῆς Αὐστρίας ὑπάλληλος, δὲν ἐτόλμησε νὰ πατήσῃ εἰς τὰ κτήματα του, ἢ δὲ φιλοξενία του ἦτο Ουαριατῆ, παράδοξος, παράξενος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπομηνῶν. Ἐπειδὴ τὰ τεῖχη τοῦ πύργου του, ὅστις πάλαι ποτὲ ὑπῆρξε φρούριον τουρκικόν, ὑψαῦτον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποτόμου βράχου, καὶ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀναβῆ εἰς τὴν ἀληθῆ ἐκείνην γυπὸς φωλεάν, ἔπρεπε νὰ τρυφερίσῃ πολλὴν ὥραν περὶ τὸν κεκολοβωμένον αὐτὸν κῶνον, ὁ ἰδιοκτήτης ἤθελε περάσει χειμῶνας ὁλοκλήρους χωρὶς νὰ ἔχη μὲ τίνα νὰ ὁμιλήσῃ, ἀν δὲν ἐπενόει περιεργὸν τέχνασμα. Ἀμα ἤρχετο ὁ δεκέμβριος μῆς, ἐστὲλλεν εἰς τὰς λεωφόρους τὰς ἀγούσας εἰς Γαλλίαν ὁλοφόρους, οἵτινες συνεχόμενοι πᾶσαν διερχομένην ἄμαξάν καὶ, μὲ ὑπερβολικὴν εὐγένειαν, ἠνάγκαζον τὸν κύριον αὐτῆς νὰ ἔλθῃ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πύργου. Ὁ δὲ κόμης ὑπέδεχτο ἐν παρατάξει τὸν ἀκούσιον αὐτοῦ ξένον, δὲν ἤκουε κἀμίαν παρατήρησιν του, διέτασσε νὰ βάλωσι τὴν ἄμαξάν ὑπὸ κράτησιν, καὶ, ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι πᾶς Οὐγγρος εὐπατρίδης εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κρατῆ παρ' ἑαυτῷ τὸν ξένον του τρεῖς τοῦλάχιστον ἡμέρας, συνεκρότει, πρὸς χάριν του, χορὸς ἀφροτικῶς, μουσικὰς συμφωνίας, ἄλλας χωρικὰς διασκευὰς, καὶ παρεῖχεν εἰς αὐτὸν τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ἀλιείας. Ὅσονδήποτε σπουδαία καὶ ἄν ἦτον ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν ἐξήλθετε εἰς ἔδοιπον, ὁ κόμης ἦτον ἀδυσώπητος· ἔπρεπε νὰ μείνῃτε τρεῖς ἡμέρας αἰχμάλωτος αὐτοῦ. Τοιαῦτα πρεσβεύουσι οἱ Μαγιάροι περὶ φιλοξενίας· ἀν δὲ τυχὸν θελήσετε νὰ μείνῃτε διὰ πολὺν χρόνον παρ' αὐτοῦ, τοῦτο θεωρεῖται ὡς τιμὴ μεγάλη· πρέπει μόνον νὰ ζητήσετε συγγνώμην ἀπὸ τὸν κύριον τῆς αἰκίας· διότι δὲν ἐφέρεται μαζὴ σας τὴν γυναικὰ σας, τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἐξαδέλφους σας. Μεταξὺ τῶν πολλῶν τοιοῦτων ἐπιτιμῶν, τῶν ὁποίων ἡ παρατάξις ὑπερβαίνει πάντα δυνατὸν ἔρον, ἀναφέρεται ἡ ἐπίσκοπος Ἀγγλοῦ τινός, ὅστις ἐστράφη ποτὲ

ἔπαθ' ἀλόκληρα ἔτη παρ' ἐνὶ τῶν Οὐγγῶν μεγαλύνων.
 Ὁ κόμης Πολοκσάις εἶχε καὶ ἄλλον τινὰ ἰδιαιτε-
 ρον τρόπον τοῦ νὰ ὑπανδρεύῃ τοὺς χωρικοὺς του.
 Περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου, ὅτε συγκροτοῦνται
 οἱ πλείστοι γάμοι, παρέτασεν, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰ-
 θουῇ τοῦ πύργου του, εἰς δύο στίχους, τοὺς γαμ-
 θροὺς καὶ τὰς νύμφας, καὶ ἔπειτα, ἐπιπεσὼν αὐτοῦς,
 καθὼς ὁ Ναπολεὼν ἐπεθεώρει τὰ στρατεύματά του
 « Βοένα, Γιάννη, » ἔλεγε « σ' ἐταιριάζει ἡ Μαρία.
 διὰ ἐσέν, Ἄνδρέα, εἶναι καλὴ ἡ Ἄννα, » καὶ οὕτω κα-
 θεῆς. Τὰ ζευγάρια μετέβαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 στιχηθόν, ὁ ἐφημέριος τὰ ἐντεφάνων καὶ ἡ ὑπόθε-
 σις ἐτελείωνε διὰ τῆς γινομένης εἰς ἕκαστον διαρᾶς
 μιᾶς ἀγγελῆδος καὶ ὀλίγου ἄργυρίου. Ἄν τὴν καὶ ὁ
 Ἄνδρέας δὲν ἤρεσκε τὴν Ἄνναν καὶ ἐπροτίμα τὴν
 Ἑλένην, ἔτραγε πρῶτον εἰκοσιπέντε εἰς τὴν βραχί-
 ν καὶ ἔπειτα ὁ κόμης τὸν ἔδωκε τὴν Ἑλένην, λέγων ὅτι
 ἀνευ τῆς δοκιμασίας ἐκείνης, δὲν ἐπίστευεν εἰς τὴν
 στερεότητα τοῦ ἐρωτῆς του. Ὁ τυραννικώτατος οὗτος
 τῶν ἀρχόντων, ἐπανέστη εἰς ἕκ τῶν πρώτων κατα-
 τῆς Αὐστρίας, ἀποθανὼν δὲ ἀπὸ πυρετοῦ τὸν ὅποιον
 ἔπαθεν ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦτω τῷ 1848, κατέλιπεν εἰς
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὰ κτήματα καὶ τὸ ὄνομά του.
 Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς ἰδιοβρυμίας τῶν
 Μαγιάρων, θέλω ἀναφέρει ἔτι τὸν γαμβρὸν τοῦ γέ-
 ροντος κόμητος, τὸν βαρῶνον Οὐοιστρίνον, τὸν ὅποιον
 συνέπετεν ἐπίσης νὰ γνωρίσω καλῶς. Ὁ Βαροῦνος αὐ-
 τὸς Οὐοιστρίνος, μιτάνθρωπος εὐφύεστατος, χαριέ-
 στατος καὶ ἰδιοτροπώτατος, ὑπῆρξε πολυβύλλητος
 διὰ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῦ εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐ-
 ράκης, ἔζησε πρὸς καιρὸν εἰς Ῥώμην, εἰς Φλω-
 ρεντίαν, εἰς Οὐδιέννην, καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐκείνων
 περιηγήσεων ἐπανήλθε φέρον χαρακτῆρα ὅποιον εἰς
 αὐδὲνα ἄλλον ἄνθρωπον εἶδον, τὸν χαρακτῆρα τοῦ
 κυνικοῦ πλάου. Ἦτο δὲ ἀξιοπρεπὴς καὶ εὐγενὴς ὡς
 καρδιάλιος, ψυχρὸς ὡς Ἄγγλος ἀνωτέρας τάξεως,
 στωμύλος εὐφυῆς ὡς Γάλλος, ἀλλὰ συγχρόνως ἀγριὸς
 καὶ θηριώδης εἰς τὰς περὶ τοῦ κόμμου κρίσεις του·
 καὶ ἐνὶ λόγῳ ἀνοσιτότατος ἄνθρωπος. Ὁμίλει τα-
 πενῇ τῇ φωνῇ, ἐκολάκευεν ἀδιὰκόπως τοὺς ἄλλους
 καὶ περιεπαίζεν ὅλους ὅσους ἐκολάκευεν. Δὲν εἶδον
 ἄνθρωπον προσεβύοντα μεγαλητέραν πρὸς τὴν ἀν-
 θρωπότητα περιφρόνησιν τὸ φίλτατον αὐτοῦ ἀξίωμα
 ἦτον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ἀπρόθυμος νὰ
 πωληθῇ, καὶ γυνὴ ἐπίσης « αἱ τιμαὶ μόνον » προσέ-
 θετε, « διαφέρουσι. » Καὶ ἦτο μὲν ἐλευθεριώτατος
 εἰς ὑπερβολὴν, ἀλλ' εἶχε πάντοτε τὴν πρόνοιαν νὰ
 ἐξευτελίξῃ τὸν λαμβάνοντα· ὅτε αἱ γυναῖκες, καὶ
 αὐταὶ ἐκείναι ὄσαι μάλιστα ἐφιλοδοροῦντο ὑπ' αὐτοῦ,
 τὸν ἀπεστρέφοτο. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἦκουτα αὐτὸν
 διηγούμενον εἰς Φλωρεντίαν τὸ λαμπρότερον, ὡς ἔλε-
 γε, κατόρθωμα τῆς ζωῆς του. Ὅλην ἐκείνην τὴν
 ἐπέραν εἶχεν ὑποστηρίξει, δι' ἀπέριον ἐπιχειρημάτων
 καὶ ἀνεκδότων, τὸ ἀγαπήτῳ του θέμα, ὅτι δηλαδὴ
 ἀρετὴ δὲν ὑπάρχει, καὶ ἐνὶ ὀλιγώτερον χαρακτῆρ
 στωϊκῶς καὶ ἀφιλοκερδῆς, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι
 εἶναι ἐπιδεκτικοὶ διαφθορᾶς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἤξευρει τις
 πῶς πρέπει νὰ τοὺς σαγηνεύσῃ.

— « Οὐδεὶς λοιπὸν » τὸν εἶπον εἶναι, καθ' ἑμᾶς,
 ἀνεξάρτητος. »
 — Ὅχι » ἀπήτησεν « ἀνεξαρτησία δὲν ὑπάρχει. »
 — « Πῶς! εἰς κἀνένα, οὔτε εἰς τὸν πλοῦσιον,
 οὔτε εἰς τὸν ἰσχυρὸν. »
 — « Οὐδεὶς εἶναι ἀνεξάρτητος· σὰς βεβαιῶ τοῦτο
 ἐξ αἰείας πείρας. »
 — Ἄλλ' ὁ πρωθυπουργός, ὑποθέτω, εἶναι ἀνεξάρ-
 τητος ἀπὸ ἡμᾶς. »
 — « Σὰς ζητῶ συγγνώμην. Πᾶς ἄνθρωπος ἔχει
 ἐπιθυμίας καὶ ἀνάγκας· ἡ τέχνη εἶναι νὰ τὰς μαν-
 τεύσετε καὶ νὰ δυνηθῆτε νὰ τὰς θεραπεύσετε. »
 — « Λοιπὸν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτός; »
 — « Βεβαίως καὶ ὁ αὐτοκράτωρ. Ἐγὼ τὸν διέ-
 φθειρα, ἢ, ἂν θέλετε, τὸν ἐδελέασα. »
 — « Ὑμεῖς; »
 — « Ναὶ ἐγώ! »
 — « Τὸν αὐτοκράτορα; »
 — « Μάλιστα, τὸν αὐτοκράτορα. »
 — « Καὶ με πόσον Ουαμκοσίαν βεβαιότητα τὸ λέ-
 γετε! »
 — « Τὸ λέγω, διότι εἶναι ἀληθέστατον. Ἐδε-
 λέασα τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίτικον, ἅμα εὐρον
 τὴν ἀδυναμίαν του. ἤξευρετε ὅτι ἐν τῇ νεότητί μου
 ἤμην, κατὰ δυστυχίαν, κακὴ κεφαλή, καὶ, τῷ 1792,
 ὡν ἀξίωματικὸς τῶν Οὐτσάων, ἐπραξα τὸ μέγιστον
 ἀμάρτημα τοῦ νὰ παρουσιάσω, ἐν ὄνοματι τοῦ σώ-
 ματος τῶν ἀξιωματικῶν, ἀναφορὰν εὐπειθεστάτην,
 εὐλαβεστάτην καὶ εὐγενεστάτην, διὰ τὴν ὅποιαν ὅμως
 ἀποδοκιμασθεῖσαν ἐρυσκακίσθη καὶ τῇ ἀληθείᾳ δι-
 κείως, καλῶς, διὰ τῆς ἀναρῶσας ἐκείνης, κατήγ-
 γειλα κολλὰς καταχερήσεις, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἀνοη-
 τότερον καὶ ἐγκληματικώτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.
 Ἄλλ' ἔπειτα ὁ ἀγαθὸς κύριός μου καὶ αὐτοκράτωρ
 Φραγκίτικος ἠδὲδόκησε νὰ με συγχωρήσῃ καὶ νὰ λη-
 σμονήσῃ τὸ ἐγκλήμα μου· τοσοῦτον δὲ ἐφάνη εὐ-
 μενῆς ὥστε καὶ με ἐπεσκέθη ποτὲ εἰς τὸν πύργον
 μου, καὶ διενυκτέρευσεν ἐν αὐτῷ, μεταβαίνων εἰς Κρο-
 ατίαν. Ὑποθέτετε ὅτι ἡ διεξίωσις ὑπῆρξε λαμπρὰ καὶ
 ὅτι τὸ ταμεῖον μου ἐκενώθη βασιλικῶς εἰς τιμὴν τῆς
 Α. Μ. Τὸ δὲ ἐσπέρας, ἀποχωρήσαντος τοῦ αὐτοκρά-
 τος εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτοῦ, παρεκάλεσα, διὰ τῆς
 Α. ἔξ. τοῦ μεγάλου θαλαμηπόλου, τὴν Α. Μ. νὰ με
 ἐπιτρέψῃ ὀλίγων στιγμῶν συνέντευξιν. Ἐῖχεν ἔλθει
 τῶνόντι ἡ ὥρα νὰ ἐπιχειρήσω τὴν λαμπροτέραν δο-
 κιμασίαν μου καὶ νὰ βεβαιωθῶ ἂν ὁ θρόνος καὶ τὸ
 διάδημα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς δύσεως ἦναι ἐν σκέπῃ
 τῆς διαφθορᾶς. Ἄν εἴσθε εἰς τὴν θέσιν μου· τί ἠθέ-
 λετε ἄρα γε πράξει, κύριε; »
 — « Εἰπέτε μὰς τώρα τί ἐπράξατε ὑμεῖς; »
 — « Τὸ πρόβλημα δὲν σὰς φαίνεται εὐδιάλυτον,
 νομίζω. Ἴδού τί ἐπραξα. Εἶπον εἰς τὸν θαλαμηπόλον
 ὅτι ἔχω σπουδαιότητα διακοίνωσιν νὰ κάμω εἰς τὸν
 αὐτοκράτορα. Με ἀπήτησαν ἐκ μέρους τῆς Α. Μ. ὅτι
 ἐξεδύετο καὶ ὅτι με παρήγγελλε νὰ κάμω τὴν διακοί-
 νωσίν μου εἰς τὸν μέγαν θαλαμηπόλον αὐτόν. Ὅταν
 ἐξέθετα εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, ὅτι, διὰ τὴν ἀ-
 περιόριστον ἀφοσίωσιν τὴν ὅποιαν τρέφω πρὸς τὴν

Α. Μ. θελήσας νὰ μὴ ἀμελήσω τί τὸ δυνάμενον νὰ κα-
 ταστήσῃ τὴν ὑποδοχὴν ἀξίαν τοῦ ἡγεμόνος, προσδιώ-
 ρισα 100,000 φιορινίων διὰ φωτογυσίας καὶ πυρο-
 τεχνήματα· ὅτι ὅμως ὁ ἐπαρχὸς δὲν ἐπιτρέπει νὰ
 γίνωσι τὰ πυροτεχνήματα, διὰ τὸν κίνδυνον τὸν ὅποιον
 ἠδύνατο νὰ τρέξωσιν εἰ καλὰ μιναι στέγει τοῦ χω-
 ρίου καὶ ὅτι τελευταῖον, θεωρῶν τὴν χρηματικὴν ἐ-
 κείνην ποσότητα ὡς ἱερὰν, ἔνεκα τοῦ εἰδικοῦ καὶ
 βλαβερῶς βασιλικῶ σκοποῦ δι' ὃν ἦτο προσδιορισμένη,
 ἰκέτευον τὴν ἀδειαν νὰ ἔλθω νὰ καύω τὰ τραπε-
 ζογραμμάτια μου ἐν αὐτῇ τῇ κοιτῶνι τοῦ μονάρ-
 χου, ἐν εἰδει φωτογυσίας. Ὁ θαλαμηπόλος, ἀπό-
 ρῆσας, μετὰ ἄλλων, εἶπευσε νὰ ἀναρῆν εἰς τὴν Α. Μ.
 τὴν εὐλαβεστάτην ταύτην πρόθεσίν μου, καὶ ἐπανήλ-
 θεν ἀμέσως ἀναγγέλλων, ὅτι ἡ Α. Μ. κατενόηθη
 πολὺ ἀπὸ τὸ ἄκουσμα, ὅτι ἐδέχτο τὴν θυσίαν μου καὶ
 ὅτι ἐπιτρέπει νὰ εἰσέλθω, συναπλεγόμενος, ἐννοεῖται, καὶ
 τὰ φιορινιά μου. — Εἶναι παλαιὸς τρελλὸς, προσέθηκε
 ὁ αὐτοκράτωρ· πρέπει νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν. Ἄς φέρῃ
 τὰ τραπεζογραμμάτια του... καὶ ἡμεῖς πάλιν δὲν τὰ
 καίωμεν. — Βλέπετε, ἐξηκολούθησεν ὁ μισάνθρωπος
 μειδιῶν, τρίβων τὰς γείρας καὶ καταβιάζων ταπει-
 νῶς τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ δελεάσω
 τὸν αὐτοκράτορά μου, νὰ διαφθείρω τὸν βασιλέα μου
 καὶ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι εἰμπορεῖ καὶ αὐτός νὰ
 πωληθῇ, καθὼς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΩΔΗ ΑΝΑΚΡΕΟΝ ΓΟΣ.

Εἰς Ἐρωτα.

Εἰς ῥέδα μίαν μέλιτταν
 Ὑπνώτισσαν ὁ ἦρας
 Δὲν εἶδε, κ' εἰς τὸν δακτυλὸν
 Ἐτρώθ' εἰς ἕνα μέρος,
 Πῶ πῶ! εὐθὺς ἐφάνηξε,
 Τὰς χεῖράς του πατάξας,
 Καὶ πρὸς τὴν χαριτόβρυτον
 Μητέρα του πατάξας.
 Ἐγᾶθον! κρᾶζει, μήτέρ μου,
 Ἐγᾶθον! ἀπολήσσω!
 Πονῶ, πονῶ! καὶ φάρμακον
 Τοῦ πόνου δὲν εὕρισκω.
 Μ' ἐκέντρωσ' ἐν ζωῶπιον,
 Τὸ πτερωτὸν ἐκείνο,
 Ὅπου τὸ λέγουσιν μέλισσαν!
 Εἰπέ μου, τί νὰ γίνω!
 Ἡ δὲ ὄραισπεδόσωπος,
 Ῥοδόστομος Κυθῆρα,
 Μὲ γέλωτα τοῦ Ἔρωτος
 Κυιτάζουσα τὴν χεῖρα,

Ἄν ἡ κεντρῶτα μέλιττα
 Πονῇ, τὸν λέγει, πόσον,
 Τὰ βέλη θυμῶς, τέκνον μου,
 Τὰ ἰδικὰ σου, πόσον;

Σοφ. Κ. Κυρῶδης.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ. Πολλοὶ ἦκουσαν
 ἴσως μέχρι τῆς σήμερον, περὶ προλήψεως τινος ἐπιπο-
 λαζούτης μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῆς Πρωσίας, ἣται περὶ
 γυναικῶς τινος λευγέιμονος, ἐμφανιζομένης συνήθως
 εἰς τὰ ἐν Βερολίνῳ βασίλεια, κατὰ τὴν παραμονὴν
 μεγάλου τινὸς συμβάματος, ἀφορῶντος τὴν βασιλικὴν
 οἰκογένειαν. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐφάνη τὸ 1840, ὀλίγον
 πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Φρειδερίκου Γουλιέλμου τοῦ Γ'.
 Ὁ δὲ λαὸς προσθέτει ὅτι, δαίμων ἢ λευγέιμων αὕτη
 κυρία φορεῖ ἐνδυμα καταύλευαν, ἢ ἐμφάνισις τῆς
 θεωρεῖται ὡς αἰωνὸς ἀριστος· ἐάν ὅμως τὰ χειρόκτῆ
 τῆς εἶναι μαύρα, ἢ βασιλικὴ οἰκογένεια πρέπει νὰ προε-
 τοιμασθῇ εἰς τὸ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τι δυστύχημα. Ἐ-
 φημερὶς τις τῆς Μαγδεβούργης ἀνήγγειλεν ἐσχάτως
 μετὰ σπουδαιότητος, ὅτι ἡ λευγέιμων κυρία ἐφάνη εἰς
 τὸ παλάτιον τοῦ Βερολίνου τὴν νύκτα τῆς 10 τοῦ
 παρελθόντος Ἀπριλίου, εἰς στρατιώτην φρουρόντα
 ἐν τῇ αἰθούτῃ τῶν Ἑλβετῶν. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν
 τοῦ στρατιώτου, ἣτις κατεγράφη ἀμέσως ἐν πρωτο-
 κόλλῳ, ἡ γυνὴ αὕτη παρουσιάθη ἔμπροσθέν του αἰ-
 φιδίως, καὶ εἶθε διὰ τῆς αἰθούσης. Ὁ στρατιώτης
 ἐξῆλθε τρίς, εἰς εἰ! καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπεκρίθη, τὴν
 κατεδίωξε μετὰ τὸ λογχοφόρον του ὅπλον· ἀλλ' ἐν το-
 σοῦτω τῷ φάντασμα ἐγένετο ἄφαντον. Δὲν λέγει ἡ
 ἐφημερὶς ἐάν ὁ στρατιώτης παρετήρησεν ὁποῖον χρώ-
 ματος ἦσαν τὰ χειρόκτῆ τῆς λευγέιμονος. Ὅσοι πα-
 ρακολουθοῦσι τὴν αὐτὴν τοῦ Βερολίνου εἰς τὸν ἀδιέ-
 ξοδὸν λαβύρινθον τῶν Γερμανικῶν ὑποθέσεων, ἤθελον
 βεβαίως πορισθῆν ἐκ τῆς μυτηριώδους ταύτης ἐμφα-
 νίσεως, εὐδεικνί τινὰ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν
 ἀγῶνων εἰς οὗ ἀπέδθη πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ ἡγεμὸν
 τῆς Πρωσίας.

Υ. Γ. Παράδοξος ἀτυχεῖσις! Τὴν εἰδησιν ταύ-
 την ἀνεγνώσαμεν εἰς τὰς προτελευταίας Γαλλικῆς
 ἐφημερίδας· αἱ δὲ τελευταῖαι ἀναγγέλλουσιν ὅτι ἐγένε-
 το ἀπόπειρα δολοφονίας κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς
 Πρωσίας!

ΜΕΓΑΣ ΑΣΑΜΑΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ. Ὁ πολύτιμος
 οὗτος λίθος, ὅστις στολίζει σήμερον τὸ αὐτοκρατορι-
 κὸν σκήπτρον τῆς Ρωσίας, ἀνήκε κατὰ πρῶτον εἰς
 τὸν Ναδὶρ Σάχην, καὶ εἶναι εἰς τῶν δύο ὀγκωδεδωτῶν
 ἀδαμάντων ὁτινεὶς ἐλάμπρινον τὸν θρόνον τοῦ κατακτη-
 τοῦ τούτου· ἀνομάζοντο δὲ, ὁ μὲν ἦλιος τῆς ἡμέρας,
 ὁ δὲ σελήνη τῶν ὀρέων. Ὅταν ὁ Ναδὶρ Σάχης ἔδο-